

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Adéla Procházková

Reprezentace izraelsko-palestinského konfliktu v českých
médiích

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Irena Řehořová, Ph.D.

Praha 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 28. června 2024

Adéla Procházková

Poděkování

Za odbornou pomoc, čas a ochotu při zpracování předkládané bakalářské práce chci na tomto místě poděkovat vedoucí práce Mgr. Ireně Řehořové, Ph.D.

Obsah

Úvod.....	8
1 Teoretická část.....	10
1.1 Dějiny izraelsko-palestinského konfliktu	10
1.2 Česká republika a vztahy k Izraeli a Palestině	14
1.2.1 Česká republika a Izrael	14
1.2.2 Česká republika a Palestina.....	15
1.3 Sociální a mediální konstrukce reality.....	17
1.4 Mediální diskurz –framing a priming.....	18
1.5 Reprezentace politických konfliktů v médiích	19
1.6 Mediální pokrytí izraelsko-palestinského konfliktu v zahraničních i českých médiích	20
2 Metodologie.....	23
2.1 Výzkumný problém	23
2.2 Předpokládaný cíl výzkumu a výzkumné otázky	23
2.3 Zdroje dat.....	25
2.3.1 A2larm.cz	25
2.3.2 Respekt.cz.....	26
2.4 Výběr článků a sledované období.....	27
2.5 Výzkumná metoda.....	28
2.5.1 Kritická diskurzivní analýza.....	28
2.5.2 Vlastní kategorie analýzy	30
3 Analytická část	32
3.1 Tematické rámce (historický, humanitární a politický).....	32
3.1.1 A2larm.....	32
3.1.2 Respekt	38
3.2 Hlasy v médiích	45

3.2.1	A2larm.....	45
3.2.2	Respekt.....	47
3.3	Diskurzivní strategie – emocionální apel	48
3.3.1	A2larm.....	48
3.3.2	Respekt.....	50
	Závěr.....	53
	Seznam použité literatury	61
	Přílohy	65
	Příloha 1: Seznam všech analyzovaných článků.....	65

Abstrakt

Předkládaná práce se zabývá reprezentací izraelsko-palestinského konfliktu v českých médiích, konkrétně na příkladu online periodik A2larm.cz a Respekt.cz. Výzkumným vzorkem jsou články z období od 7. října 2023 do konce května 2024. Cílem práce je analyzovat, jak tyto mediální platformy rámuji a prezentují události spojené s konfliktem, a to prostřednictvím kritické diskurzivní analýzy. Teoretická část práce poskytuje historický kontext konfliktu a zkoumá, jak média konstruují realitu a ovlivňují veřejné mínění nejenom prostřednictvím rámování a primingu. Zaměřuje se také na to, jak média reprezentují politické konflikty nebo mapuje mediální pokrytí izraelsko-palestinského konfliktu v zahraničních i českých médiích. Výzkumná část se zaměřuje na identifikaci hlavních tematických rámců, diskurzivních strategií a aktérů či událostí nebo témat, kterým je v článcích poskytován největší prostor. Výsledky analýzy ukazují, že na obou platformách převládají tři specifické rámce, jedna diskurzivní strategie a prostor obě platformy poskytují převážně demonstracím. Tato práce přispívá k pochopení mediální reprezentace politických konfliktů v českém kontextu a zdůrazňuje význam kritického přístupu k mediálnímu obsahu.

Klíčová slova

izraelsko-palestinský konflikt, česká média, kritická diskurzivní analýza (CDA), mediální reprezentace, veřejné mínění, politický konflikt, A2larm, Respekt

Abstract

This thesis focuses on the representation of the Israeli-Palestinian conflict in the Czech media, specifically on the example of the online periodicals A2larm.cz and Respekt.cz. The research sample consists of articles from the period from 7 October 2023 to the end of May 2024. The aim of the thesis is to analyse how these media platforms frame and present events related to the conflict through a critical discursive analysis. The theoretical part of the thesis provides the historical context of the conflict and examines how the media construct reality and influence public opinion not only through framing and priming. It also focuses on how the media represent political conflicts or maps media coverage of the Israeli-Palestinian conflict in foreign and Czech media. The research part focuses on identifying the main thematic frames, discursive strategies and actors or events or topics that are given the most space in the articles. The results of the analysis show that three specific frames, one discursive strategy and space on both platforms are predominantly given to demonstrations. This work contributes to the understanding of media representation of political conflicts in the Czech context and highlights the importance of a critical approach to media content.

Keywords

Israeli-Palestinian conflict, Czech media, critical discourse analysis (CDA), media representation, public opinion, political conflict, A2larm, Respekt

Úvod

7. října 2023 otřásla celým světem informace o teroristickém vpádu Hamásu na izraelské území, při kterém tragicky zahynulo více než 1400 lidí, a to hlavně civilistů, mezi kterými byly ženy i děti. Stovky dalších lidí byly odvečeny na území pásma Gazy. Událost šokovala svou krutostí a ihned zaplnila přední místa v českých i zahraničních médiích a opět připomněla dlouhotrvající konflikt mezi Izraelem a Palestinou. Tento konflikt představuje jeden z nejkomplicovanějších a nejdéle trvajících sporů moderní historie. Započal již v první polovině 20. století, je charakterizován jak dlouhodobými vojenskými střety a politickým napětím nejen mezi zeměmi na Blízkém východě, tak hlubokými kulturními, náboženskými a historickými rozdíly mezi zúčastněnými stranami. Politolog Čejka (2022, s. 9) uvádí, že konflikt se podle něj plně rozběhl až po skončení první světové války v roce 1948 a následně po roce 1967, kdy se značně prohloubil. Mediální reprezentace tohoto konfliktu hraje klíčovou roli při formování veřejného mínění a politických postojů po celém světě.

Podle Jiráka a Köpplové (2007, s. 165) média zásadně ovlivňují své publikum nejen výběrem témat, ale také tím, jakým způsobem mění postoje vůči realitě. Média mají totiž schopnost nejen informovat, ale také formovat realitu prostřednictvím svého výběru a způsobu prezentace zpráv (Luhmann 2014, Jirák 2014). To, jak je konflikt čtenáři přiblížen, se často liší podle geografického a politického kontextu, odkud pochází. Například západní média bývají kritizována za jejich zjednodušující a často pro-izraelskou perspektivu, zatímco média v arabských zemích mohou mít tendenci zobrazovat konflikt z úhlu, který je pro-palestinský (Philo 2004, s. 47). Výzkumy ukazují, že zpravodajské organizace mohou používat různé rámce k tomu, aby zdůraznily určité aspekty konfliktu, jako je terorismus, lidská práva nebo mezinárodní právo, což následně ovlivňuje veřejné mínění (Finkelstein 2003, Said 1992), které budeme později hlouběji rozebírat.

Tato práce si klade za cíl zkoumat reprezentaci izraelsko-palestinského konfliktu v článcích dvou vybraných českých online médií: A2larm.cz a Respekt.cz. Práce bude využívat metodu kritické diskurzivní analýzy a bude hledat odpovědi na pět výzkumných otázek, doplněné o dvě hypotézy, které znějí : *Jaké rámce se nejčastěji objevují v periodiku A2larm a jaký rámeček převládá?*, *Jaké rámce se nejčastěji objevují v periodiku Respekt a jaký rámeček převládá?*, *Jakým aktérům a konkrétním událostem či tématům je dán v A2larmu největší prostor?*, *Jakým aktérům a konkrétním událostem či tématům je dán v Respektu největší prostor?* a *Jaké diskurzivní strategie používá A2larm a Respekt pro informování o*

událostech? Tyto otázky povedou k hlubšímu zkoumání mediálních strategií a rámců, které média používají, když nás informují o pokračujícím izraelsko-palestinském konfliktu.

Práce je rozdělena na dvě části. V teoretické se zaměříme na samotný izraelsko-palestinský konflikt. I když hlavní pozornost této bakalářské práce bude věnována mediální reprezentaci konfliktu, jelikož se nezabývá jeho politickou ani historickou stránkou, pro doplnění potřebného kontextu bude i stručný historický přehled důležitý. Zmíněné budou i vztahy České republiky k Izraeli a Palestině. Dále se zaměříme na sociální a mediální konstrukci reality, protože média jsou součástí každodenního života a mohou různými způsoby ovlivňovat, jak na určité situace nahlížíme. Do popředí se dostávají hlavně online periodika a sociální sítě. V další části zmíníme framing (rámování) a priming (vypíchnutí), což jsou strategie, která média využívají. Navážeme kapitolou, jež popisuje, jak jsou politické konflikty reprezentované v médiích. Teoretickou část zakončíme částí, která mapuje dosavadní mediální pokrytí izraelsko-palestinského konfliktu v zahraničních i českých médiích.

Analýza se bude zaměřovat na to, jaké diskurzivní techniky se používají k vytvoření určitých obrazů a narativů o konfliktu a jeho aktérech. Kritická diskurzivní analýza zanalyzuje, jaké rámce a diskurzivní strategie využívá periodikum A2larm.cz a Respekt.cz nejčastěji a jakým aktérům a konkrétním událostem či tématům dávají prostor. Analytická část bude rozčleněna na tři oddíly a každý bude dávat samostatný prostor jedné i druhé platformě. Zjištěné poznatky z kritické diskurzivní analýzy budou shrnuty v závěru.

1 Teoretická část

V teoretické části zmíníme určité milníky, ze kterých naše práce vychází. Nejdříve bychom stručně uvedli dějiny izraelsko-palestinského konfliktu, jelikož kritická diskurzivní analýza se bude zabývat články právě o tomto konfliktu, takže je důležité uvést, proč vznikl, proč stále trvá či další důležité informace. V další části „Sociální a mediální konstrukce reality“ představíme, jak se média chovají při prezentaci určitých (nejen) konfliktů, jaké používají prostředky, na což navážeme další částí o mediálním diskurzu, kdy rozebereme metody, kterými média mohou interpretovat události a částečně měnit váhu jejich důležitosti. Teoretickou část zakončíme kapitolami o tom, jak média reprezentují politické konflikty v obecné rovině a navážeme částí o tom, jak je reprezentován izraelsko-palestinský konflikt v zahraničních i českých médiích, kde budeme vycházet ze studie a rigorózní práce.

1.1 Dějiny izraelsko-palestinského konfliktu

Izraelsko-palestinský spor není pouze záležitostí posledního roku, ale trvá několik desítek let a není jednoduché jeho spletitost pochopit. Konflikt je komplikovaný z mnoha důvodů a jedním z předních jsou náboženské rozdíly, vlivy třetích stran, násilí a terorismus či složitost mírových procesů nebo neschopnost dohodnout se na kompromisu. Na toto téma vyšlo mnoho publikací, avšak je těžké najít takové, které se nepřiklánějí na jednu nebo na druhou stranu a snaží se konflikt pojmut nezaujatě a objektivně ho zprostředkovat čtenáři. Stále je to téma, které se týká lidí, roli v něm hrají i dětské oběti, a proto je někdy těžké vytvořit si nezaujatý postoj. Problematický je také v tom, že trvá, proto je nutné brát v potaz, že některé informace nemusejí být stále relevantní. Tato bakalářská práce se nezabývá historií ani politikou, ale pro pochopení současné situace je historický kontext nezbytný. Je však důležité zmínit, že se nejedná o dějiny Izraele a Palestiny, přesto se budeme snažit postihnout nejdůležitější milníky, ale není v našich silách popsat celé dějiny tohoto konfliktu. Podrobnější informace lze najít v příložených zdrojích, ze kterých práce čerpala. Hlavní metoda, kterou budeme v této práci používat, je kritická diskurzivní analýza, která se zaměřuje na způsob, jakým je jazyk používán k formování veřejného mínění a politických postojů, a historický kontext je klíčový pro identifikaci diskurzivních strategií a rámců, které média používají k prezentaci konfliktu. Bez pochopení historie by bylo obtížné rozpoznat, jak a proč jsou určité narativy vytvářeny a používány. Čerpat budeme převážně z knih od dlouholetého odborníka na Blízký východ Marka Čejky

Hned v úvodu je nutné zmínit, že koluje mýtus, který tvrdí, že „židovsko-arabský konflikt existuje již od pradávna“ (Čejka 2022). Po vyhnání ze Svaté země byla část Židů v době diaspory stále na území Palestiny, i když v menšině. Tato menšina následně dostala „do navzájem výhodné symbiózy s Araby a kočovnými beduíny, se kterými obchodovali“ (ibid. s. 19). Byli si vědomi spojnic svého vyznání – proroka **Abraháma** nebo faktu, že hebrejščina a arabština spadají do jedné jazykové skupiny, přestože i tak zde byly určité nesrovnalosti (např. konfliktní ustanovení v Koránu). K Židům se v té době chovalo daleko hůře než k Arabům a pogromy nebyly ničím překvapivým. Soužití Židů a Arabů nebylo vždy ideální, ale neprojevoval se zde tak silný antisemitismus jako v Evropě. Konflikt začal být hmatatelný ve 20. letech, kdy se objevovaly první problémy kvůli židovskému národovectví (označovaného jako sionismus) a zároveň mezi arabským nacionalistickým aspiracím Osmanská říše byla vždy podporována Velkou Británií, která využívala její strategické ochrany před Rusy a Francouzi. Během první světové války se vztah pouze prohloubil. Arabové požadovali po Britech samostatný stát a výměnou za to jim slíbili ochranu před Turky. Britové se však zalekli možných komplikací a prosazovali spíše „svobodu Arabů“ než „nezávislost Arabů“. Britové se nakonec rozhodli podporovat jak Araby, tak sionisty, kde šlo však o to, že si oba nárokovali stejné území (např. město Jeruzalém bylo důležité pro obě strany). Podpora obou stran byla chápána hlavně Araby jako neoprávněná a vznikající konflikt se pomalu rozjel (Čejka 2022).

„Sionismus je také možné chápat nejen jakožto promítnutí evropského nacionalismu do židovského prostředí, ale i jako reakci na evropský antisemitismus a snahu o popření židovských asimilačních tendencí“ (ibid. 22). Sionisté toužili po rozdělení Palestiny, Arabové však byli proti. Arabové odmítali další vlny židovských přistěhovalců a Židé nechtěli žít ve státě, kde by byli pod arabskou dominancí. Jakékoli nabídky britské vlády vyzněly naprázdno, kompromis byl v nedohlednu, a tak se Britové i v důsledku kruté zimy a ekonomických problémů rozhodli nechat otázku organizace Palestiny na Organizaci spojených národů (dále už jen OSN). Téhož roku OSN vytvořila komisi, jejímž členem bylo i Československo, která řešila trvající židovsko – arabský konflikt. Plán byl takový, že by byla Palestina rozčleněna do osmi úseků, ze kterých by tři patřily židovskému státu, další tři arabskému, sedmá část měla být arabská enkláva uvnitř židovského státu a osmá část mělo být město Jeruzalém, které by nebylo přiřazeno ani k jednomu. Rozdělení bylo schváleno, proti hlasovaly všechny arabské země. Arabové vyslali jasný vzkaz, že nestrpí v Palestině zřízení židovského státu, a začala příprava na válečný konflikt. Vaz Arabům zlomila

především nekoordinovanost mezi všemi arabskými zeměmi a jejich vedeními. Sionistická vůle bojovat o svá území byla silnější, a povedlo se jim proto udržet všechna území, která jim byla OSN přiřčena, a navíc získat další. Palestiňští uprchlíci měli možnost získat občanství pouze v Jordánsku. (Čejka 2022).

Na blízkém východě se napětí stupňovalo a bylo jasné, že se schyluje k dalšímu střetu. Izrael nezůstala pasivní a preventivně zaútočila, a odstartovala tak 5. června 1967 válku vzdušným útokem (Čejka 2022). V Egyptě se k moci dostal plukovník a politik Gamál Ab dan-Násir, který zastával arabskou cestu k socialismu, podařilo se mu znárodnit Suezský průplav a jeho hlavní myšlenkou bylo sjednotit všechny arabské země. Izrael tomu však stála v cestě. V roce 1967 proto nastala Šestidenní válka. Jak už název napovídá, válce byl po týdnu konec a vyvrcholila úplně jinak, než Násir plánoval. Egypt ztratil Pásmo Gazy a Sinajský poloostrov. Pro Izrael byla tato válka vítězná, protože získal část Golanské výšiny, která je velmi strategická a nyní je severovýchodní hranicí. Izrael měl nově pod správou i ta území, kam se palestinští uprchlíci stáhli. Došlo proto k dalšímu opouštění palestinských domovů (Koubský 2023). Avšak mnohé izraelské domněnky, že rozšíření Izraele přinese i značné nevýhody, se potvrdily. Etapa nazvaná budování „velkého Izraele“ a získání mnoha území jsou dodnes hlavními body izraelsko-palestinského konfliktu. Důsledkem Šestidenní války však byla pro Izrael nálepka agresora i přes to, že jejich čin byl naprosto pochopitelný a podnícen strachem z možného napadení. Od Izraele se kvůli tomu odvrátil důležitý spojenec – Francie. Izrael však navázal důležité spojení se Spojenými státy (Čejka 2022). Na okupovaných osadách následně začaly vznikat židovské osady, které jsou ústředním bodem konfliktu (Chapman 2003).

Následovala válka na Jom Kippuru, které předcházelo Černé září v roce 1970. Organizace OOP začala nekontrolovatelně napadat izraelská území a Jordánsko to přestalo mít pod kontrolou. Jordánskému králi Husajnovi došla trpělivost a vyhlásil stanné právo. Kvůli tomu vypukly krvavé palestinsko-jordánské boje, při kterých přišlo o život tisíce lidí. Následně bylo pod organizací Černé září (palestinští radikálové) během olympiády v Mnichově uneseno několik izraelských sportovců a výměnou za ně požadovali propustit palestinské vězně, což bylo odmítnuto (Čejka 2022). V roce 1973 na nepřipravené Izraelce během židovských svátků „Jom Kippur neboli Den smíření“ (ibid. 146) zaútočil Egypt a Sýrie. Válka nedopadla příznivě ani pro jednu stranu: Izrael přišel o svou nálepku neporazitelného a arabské země utrpěly velké ztráty a nezískaly nic, co by se dalo

připisovat úspěchu (Koubský 2023). Přesto jejich morálka stoupla, což dopomohlo k tomu, že se poprvé po všech arabsko-izraelských válkách setkaly tyto strany u společného jednání mírové konference. Jomkipurská válka dopomohla k ustavení OOP jako „jediného legitimního zástupce palestinského lidu“, kterou dříve mělo Jordánsko, což zkomplikovalo jednání americké diplomacie, pro kterou bylo snazší vyjednávat právě s Jordánskem než s OOP (ibid.).

Co se týče následného vývoje, vedení OOP bylo přesunuto z Jordánska do Libanonu, a tak se izraelsko-palestinský konflikt přesouvá převážně tam (Čejka 2022, s. 153). Této pozice později OOP využívá k napadení Izraele skrze severní hranici, což mělo za následek izraelské násilné vtrhnutí v roce 1978 do Libanonu. Stejného roku se Izrael stáhl, avšak oblast, ze které by hrozily další potenciální útoky, si hlídal (Chapman 2003, s. 33). Později následovala první intifáda – občanské nepokoje kvůli nespokojenosti Palestinců nejen s Izraelskou nadvládou, ale také se svým vedením. Pod nátlakem, který vytvářeli na izraelskou armádu, vyhlásil Arafat 15. listopadu 1988 zřízení palestinského státu (Koubský 2023).

Ze strany USA začalo v 90. letech docházet k mírovým snahám, které započaly Madridskou mírovou konferencí v roce 1991 (Chapman 2003). Jako součást mírových dohod z Osla byla uzavřena dohoda, která stanovila vznik palestinské samosprávy v oblasti Gazy a stahování izraelských sil z okupovaných území. Součástí dohody bylo i uznání Organizace pro osvobození Palestiny (OOP) jako legitimního představitele Palestinců. OOP se zavázala od opouštění terorismu a jiných násilných akcí a uznala „právo státu Izraele na existenci v míru a bezpečí“ (Koubský 2023). Násilné střety však neustupovaly a následně vypukla druhá intifáda zvaná Al-Aksá (Chapman 2003). Po ní se k moci v pásnu Gazy dostalo radikální hnutí Hamás, které vyhrálo v roce 2006 i v parlamentních volbách. To vedlo k rozdělení Palestiny: Hamás útočil na Izrael, kdežto Západní břeh, který byl pod vedením Fatáhu, zůstával pasivní. Další možná mírová dohoda v Egyptě nepřinesla nic přínosného, Hamás nadále odmítal příměří s Izraelem a znovu zaútočil. Odpovědí na to byla vojenská operace „Lité olovo“, kdy se izraelské vojsko zaměřilo hlavně na základny Hamásu. Největší ztráty však utrpěli civilisté. V roce 2008 bylo vyhlášeno mezi Izraelem a Hamásem příměří, i když se to neobešlo bez dalších rozržek. V roce 2009 došlo k velkému návratu Benjamina Netanjahua (zvaného „Bibi“) zpět do role premiéra. Za jeho druhé vlády

se izraelsko-palestinský spor nijak nezlepšil. Další snahy o izraelsko-palestinské příměří vyzněly naprázdno (Čejka 2022).

Izraelsko-palestinský konflikt stále prochází obdobími eskalace a deeskalace. Do roku 2022 by se dal označit za relativně klidný, 7. říjen 2023 nám však ukázal, že to nemělo mít dlouhého trvání. Současná politika jak se strany Izraele, tak ze strany Palestiny nedává moc valné naděje na jakoukoli změnu. Předpokládá se, že konflikt bude trvat i nadále (ibid.:281).

1.2 Česká republika a vztahy k Izraeli a Palestině

Pro pochopení kontextu izraelsko-palestinského konfliktu v českých médiích je důležité nastínit i vztahy České republiky (a Československa) s Izraelem a Palestinou a jak se tento vztah vyvíjel. Židé jsou v českých dějinách zastoupeni po staletí, nás však bude zajímat především počátek 20. století.

1.2.1 Česká republika a Izrael

Začneme zmínkou o vztazích mezi Izraelem a Československem, protože na ně následně vztahy s ČR navazují. Podle Čejky (2022) byly vztahy mezi Československem a Izraelem vřelé nejen kvůli podpoře tehdejšího prezidenta, ale také kvůli přízni občanů, kteří sympatizovali s židovským úsilím prosadit si své ideály, protože českoslovenští občané měli vlastní zkušenost, neboť museli za národní uznání bojovat. První československý prezident Tomáš G. Masaryk byl přívržencem sionismu a židovský stát při jeho vzniku navštívil. Za vlády ministra zahraničí Jana Masaryka se i nadále udržovaly přátelské vztahy a ČSR podpořilo při jednání OSN rozdělení Palestiny a následně uznalo stát Izrael (Kalhousová 2015). Od roku 1927 mělo ČSR dokonce v Jeruzalémě konzulát, který fungoval i po celou dobu druhé světové války. ČSR nově vzniklému státu dováželo zbraně či bojová letadla během první izraelsko-arabské války, za které si však od slabého ekonomického státu, zmoženého válečným konfliktem, nechalo zaplatit (Čejka 2022). Tento přátelský vztah však skončil roku 1948, kdy Československo přijalo sovětský postoj k Židům i Izraeli obecně. Protiizraelský přístup, který se během komunistického režimu rozmohl, se nesetkal příliš s ohlasem, především po Šestidenní válce, kdy málokterý Čech skryl obdiv. Reakcí na Šestidenní válku bylo přerušování styků s Izraelem, což naznačovalo pevného držení se sovětských zásad. Po potlačení Pražského jara zůstalo Československo nadále protiizraelské

a diplomatické vztahy s Izraelem byly obnoveny až po Sametové revoluci s nástupem prezidenta Václava Havla (Kalhousová 2015).

Momentální vztahy České republiky a Izraele jsou označovány Ministerstvem zahraničí za vůbec nejvřelejší. Naznačuje to i četnost politických návštěv obou států (poslední návštěva izraelského premiéra B. Netanjahua měla proběhnout v říjnu roku 2023, avšak kvůli útoku Hamásu na Izrael k němu nedošlo, pozn. autorky bakalářské práce). Zejména během vlády premiéra Nečase dosáhly česko-izraelské vztahy nejvyšší úrovně, co se týče intenzity a kvality. Důkazem toho bylo i hlasování o přijetí Palestiny jako nečlenského státu OSN, kdy byla Česká republika jako jediná proti, za což poděkoval premiér Netanjahu při osobní návštěvě. Premiér Nečas zdůraznil význam udržování česko-izraelských vztahů z několika důvodů: Izrael patřil mezi naše hlavní exportéry, jeho ekonomika pro nás byla vzorem a v neposlední řadě kvůli hodnotovému přátelství (Čejka 2022). I bývalý prezident Miloš Zeman byl velkým příznivcem Izraele, odsuzoval islámský terorismus a klíčové bylo jeho přirovnání Arafata (předseda OOP) k Hitlerovi (Kalhousová 2015).

Česko je vůči Izraeli empatické, má porozumění vzhledem k určitým podobným historickým zkušenostem a chápe jeho hodnoty i zájmy. Pro Izrael je podpora České republiky klíčová, hlavně co se týče EU, která se začíná otáčet k Izraeli zády (ibid.:103). Do současné situace (do října 2023 včetně) vyjadřovala Česká republika Izraeli podporu, avšak po odvetné akci Izraele na Hamás, kdy umírají v pásnu Gazy bezbranní civilisté, nynější prezident Petr Pavel podpořil názor o ukončení konfliktu v Gaze, protože si podle něj Izrael pouze stěžuje pozici a tím obtížnější bude nalézt řešení (ČTK 2024). Přístup je nyní spíše opatrný a neutrální, avšak důležité je podpořit veškeré snahy o ukončení tohoto konfliktu a zabránění smrti dalších nevinných občanů.

1.2.2 Česká republika a Palestina

Při zadání slovního spojení „česko-palestinské vztahy“, se začne generovat pár článků o Palestině, převážně ale prohlížeč začne vyhledávat i články o vztazích mezi Českem a Izraelem, u nichž text začíná slovy „Česká republika stojí za Izraelem“ apod. Obecně můžeme z našeho průzkumu soudit, že o Palestině a našich vztazích k ní je článků daleko méně. Je patrné, že vztahy mezi ČR a Izraelem jsou i v médiích upřednostňovány a častěji se o nich píše a mluví. Můžeme se proto domnívat, že vztah ČR k těmto dvěma zemím je odlišný.

Vztahy mezi Československem a Palestinou se začaly rozvíjet v době, kdy byly přerušeny diplomatické vztahy s Izraelem, a po přiklonění se k sovětskému přístupu, jak jsem již zmiňovala výše. „V socialistickém Československu již od roku 1976 (...) působilo zastupitelstvo OOP“ (Čejka 2022, s. 294). Stát Palestina byl ČSR uznán v roce 1988, a od toho roku začal na území ČSR působit dokonce jejich velvyslanec. V rámci dobrých vztahů byl o rok později změněn název z dřívější československé palestinské mise na Velvyslanectví státu Palestina. Po znovuoobnovení vztahů s Izraelem a po politických změnách roku 1989 se omezily vzájemné návštěvy (ibid.).

Co se týče současných vztahů, jsou vidět určité odlišné přístupy v rámci zahraniční politiky. Česká republika jinak přistupuje k Izraeli a jinak k Palestinské národní samosprávě. Tento rozdílný přístup je vidět na tom, že ČR má velvyslanectví v Tel-Avivu, v hlavním městě Izraele, a zároveň má styčný úřad v Ramalláhu, což je město na Západním břehu Jordánu, kde sídlí Palestinská národní samospráva. Tímto se Česká republika snaží udržovat vztahy s oběma stranami konfliktu, ale samostatně, aby respektovala jejich odlišné politické situace a potřeby. Do té doby spolu komunikovala ČR s Palestinou pouze skrze velvyslanectví v Izraeli, což bylo pro Izrael strategičtější, avšak vnášelo to do vztahu ČR určitý rozdílný přístup, který ani jedné ze zemí nebyl příjemný. Tato dvojakost byla vyřešena právě zbudováním styčného úřadu ve městě Ramalláh. Styčný úřad nemá stejný status jako velvyslanectví, avšak je to to jediné, co po mírové dohodě z roku 1993 bylo možné. ČR byla první zemí střední a východní Evropy, jež styčný úřad otevřela, což byl jeden z milníků česko-palestinských vztahů (ibid.: s. 295).

Ve veřejném mínění se dlouhodobě objevuje propalestinský diskurz. Veřejný diskurz dlouhodobě nesdílí homogenní názor, že jsme přátelé Izraele. Od doby, co Izrael zahájila odvetnou operaci v Gaze, se začaly v České republice konat demonstrace na podporu práv Palestinců a požadující ukončení konfliktu v Gaze. Jedny z nejnámějších organizací, které tyto demonstrace pořádají, jsou Přátelé Palestiny nebo Prague 4 Palestine Youth. Jednou z nejvýraznějších akcí byl Pochod solidarity s Palestinou, který se konal v centru Prahy. V průběhu demonstrace účastníci skandovali různá hesla odsuzující genocidu, okupaci nebo apartheid, stejně tak hesla proti současnému izraelskému premiérovi Netanjahuovi. Byly slyšet i výroky poukazující na spoluodpovědnost české vlády za probíhající situaci, v čele s premiérem Fialou a prezidentem Pavlem. Akce vyvrcholila, když

se stovky účastníků symbolicky lehly na Václavské náměstí a na několik minut zůstaly nehybní, jako připomínka obětí (55).

1.3 Sociální a mediální konstrukce reality

Média jsou nejčastějším zprostředkovatelem nových informací, ať už je to tisk, televize či v dnešní době především online média, kterými se tato práce bude podrobněji zabývat. Dle Reifové (2004, s. 283) hrají média důležitou roli při formování názorů lidí ve společnosti. Prostupují celým našim životem a nemají pouze informační či zábavnou formu, často totiž ovlivňují naše chování ve společnosti, aniž bychom si jejich přítomnost uvědomovali (Ježek a Jiráček 2014, s. 1). V případě izraelsko-palestinského konfliktu se málokdo dostane k informacím z terénu, proto nám nezbyvá nic jiného než věnovat pozornost zpravodajským médiím, které o něm informují.

„Média nejsou zrcadlo (byť jakkoli zakřivené), které by viselo někdo mimo společnost a nabízelo jí jen jakýsi její obraz“ (Ježek a Jiráček 2014, s. 19). Veškeré zveřejněné události se stávají sociálním faktem, některé zmizí bez povšimnutí, některé ale změni mínění společnosti, ovlivní její chování nebo jednání politických a ekonomických postav. Bezpochyby jsou významné pro fungování společnosti. Podle některých v nás média podněcují lhostejnost, co se negativních jevů týče, například násilí, nebo v nás naopak mohou vyvolat strach, obavy nebo úzkostné stavy (Ježek a Jiráček 2014). „Realitu masmédií“ nebudeme moc pochopit, aniž bychom nebrali v potaz, že média nás mohou klamat, zkreslovat naši realitu, předkládat nám názory, které jsou zmanipulované, nebo přímo selektovat, které informace se budou prezentovat a které nikoli (Luhmann 2014). Berger a Luckman tvrdí, že lidé sami tvoří určitou sociální realitu, u které vzápětí zapominají, že je jejich vlastním výtvozem a považují ji za objektivní (Reifová 2004, s. 279).

Dnes jsou pro recepci zpráv klíčové online platformy. Důležitou roli hrají i sociální sítě, kterými se však v naší práci nezabýváme a místo toho se zaměřujeme na online periodika. Digitální a sociální média přinášejí rozmanitější nabídku příběhů, to však často vede k zahlcení nebo nedorozuměním. Přestože mnoho lidí zůstává online zpravodajství věrní, jiní kvůli přehlcenému obsahu ztrácejí zájem (Newman 2022). V této práci se zabýváme online periodiky proto, protože umožňují okamžitý přístup ke zprávám a informacím kdykoliv a odkudkoliv, což je v dnešní rychle se měnící informační době nesmírně důležité. Lidé mohou získat aktuální zprávy prostřednictvím svých počítačů, tabletů nebo smartphonů, což zvyšuje dostupnost a flexibilitu konzumace zpráv. Online

média navíc mohou své články aktualizovat a algoritmy, které online periodiky využívají, mohou přizpůsobit obsah podle zájmů a preferencí čtenáře, a tak zvýšit relevanci a hodnotu poskytovaných informací.

1.4 Mediální diskurz –framing a priming

Rámování neboli framing, bude v naší práci podstatný, protože se budeme v analytické části snažit zjistit, jak izraelsko-palestinský konflikt rámuji dvě česká média, která jsme zvolili. Rámování znamená „výběr – a zdůraznění – konkrétních atributů v mediální agendě, v souvislosti s daným objektem“ (McCombs 2009, s. 133). Je důležité v kontextu politických konfliktů nejen proto, že aktérům či událostem přisuzuje různou míru důležitosti, ale také může pozdvihnout výjimečné postavení určitých atributů a tím ovlivnit, jak o politických tématech zveřejněných ve zprávách budeme přemýšlet (ibid.). Rámováním dost často dochází k omezení určitých témat, a to opět může mít vliv na to, jak informaci uchopíme (Trampota 2006).

Rámce jsou běžné ve všech hnutích, která usilují o politickou nebo ekonomickou změnu. Protože se sociální hnutí snaží řešit či měnit konkrétní problémy, je jejich činnost založena na určení příčin a viníků. Diagnostické rámování se proto soustředí na přiřazování odpovědnosti či viny. Souhlas o zdroji problému však nemusí automaticky vycházet ze shody o jeho povaze. Může také dojít k posílení rámce, kdy jsou některé události, jevy či přesvědčení zdůrazněny více než jiné. Tyto zdůrazněné prvky mohou sloužit k propojení různých událostí a otázek, čímž vytvářejí pojmový nástroj nebo centrální bod pro jejich spojení. Tímto způsobem mohou různé otázky, přesvědčení nebo události fungovat jako symboly, které zvýrazňují a reprezentují širší rámec či hnutí k němuž patří. (Snow a Benford 2000).

Dalším důležitým atributem je priming – vypíchnutí. Už podle názvu se dá očekávat, že půjde o zdůraznění některých podrobností nebo rysů na úkor jiných (Trampota 2006, s. 123-124). V našem případě se může priming využít při tvorbě titulků článků, kdy je potřeba zaujmout čtenáře a probudit v něm zvědavost.

1.5 Reprezentace politických konfliktů v médiích

Jak už jsem v předešlých částech zmínila, média jsou součástí každodenního života a jsou hlavním zprostředkovatelem různých kauz či událostí. Otázka zní, proč se vlastně politické konflikty zveřejňují v médiích. Hlavním cílem médií je zaujmout a vtáhnout do obsahu svých článků co nejvíce lidí – a k tomu jsou politické konflikty jako stvořené. V lidech vyvolávají emoce jako jsou strach, hněv, lítost či nepochopení. Námi vybraný izraelsko-palestinský konflikt není výjimkou. Dalším důvodem může být, že „majitelé, redaktoři a reportéři se domnívají, že válka, terorismus, ničení, smrt, genocida, uprchlíci a etnické čistky přitahují široký náklad a vysokou sledovanost.“ (Gilboa 2006, s. 605) Způsoby informování (v tomto případě o politických konfliktech) mohou formovat, jaký dopad to bude mít na veřejné mínění a politické rozhodování. V těchto momentech je důležité si vybírat relevantní zdroje víc než kdy jindy. Presentování politických konfliktů opět využívá rámování, jehož definici a základní informace jsem postihla výše. V případě presentování některých politických konfliktů obecně je používání rámců strategické, protože využívají takové pojmy či interpretace, které napomáhají k dosažení jejich cílů. Sociální hnutí „rámuje neboli přiřazují význam a interpretují relevantní události a podmínky způsobem, který má mobilizovat potenciální přívržence a voliče, získat podporu přihlížejících (...)“ (Snow a Benford 1988, s. 198 cit. dle Vladisavljević 2015, s. 8).

Postupem času si začala společnost uvědomovat, že to, jak média konflikty interpretují, má vliv jak na průběh, tak i na řešení konfliktu, a proto se stalo zájmem mnoha vědců, jakou mají vlastně úlohu. Média se často stávají součástí konfliktu, jako tomu bylo v případě konfliktu v Perském zálivu, kdy informovala o uprchlících takovým způsobem, že v lidech začala vyvolávat obavy, a naopak tím zkomplikovala veškeré pokusy o vyřešení konfliktu. Stávají se prostorem, ve kterém se konflikty ve společnosti probírají a zároveň se stávají samotným aktérem, když prezentují své vlastní názory či zájmy. Jednou z možností, která padla, bylo, že by se žurnalistika stala žurnalistikou mírovou, avšak při řešení konfliktu je podstatné posuzovat váhu veškerých požadavků všech zúčastněných, a pokud by se novináři přiklonili na jednu stranu, došlo by ke ztrátě profesní nezávislosti (Puddephatt 2006).

Po celém světě probíhá mnoho konfliktů a těch potenciálních existuje snad ještě více, což způsobuje ztrátu zájmu médií i veřejnosti. Média by se mohla zapojit i do prevence konfliktů, avšak ta bývá zdlouhavá, složitá a většinou se nedostává do povědomí veřejnosti.

Pro média není úspěšná prevence konfliktů zajímavá, protože během ní nedochází k žádným dramatickým událostem, a jak už jsem zmínila v začátku, lidé se zajímají především o „senzace“. V médiích navíc existují určité zaběhlé postupy, které často novinářům neumožňují zasahovat a snažit se o prevenci konfliktů (Gilboa 2006).

Prezentování různých událostí, ať už jsou to konflikty všeho druhu, často doprovází stereotypy. Média často vyjadřují své názory, přesvědčení nebo hodnoty, které jsou v jejich společnosti či kultuře považovány za přijatelné. „*Stereotypem* se tedy rozumí sociální klasifikace určitých skupin a jejich reprezentace pomocí zjednodušujících, neověřitelných, zobecňujících znaků, jež výslovně (explicitně) či nepřímo (implicitně) představují soubor hodnot, soudů a předpokladů týkajících se chování takových skupin, jejich vlastností, minulosti a vývoje“ (Jiráková a Köpplová 2009, s. 299-300). Stereotypy se objevují hlavně tam, kde společnost nemá přímé zkušenosti s daným jevem či skupinou a je dost pravděpodobné, že lidé budou to, co je prezentováno v médiích považovat za realitu. Stereotypizace je jevem, kdy si nová fakta, události, předměty či jevy zařazujeme do již existujících schémat pro snazší pochopení, a jsou tak pro naši konstrukci reality nezbytné. Ne vždy je považována za špatnou, jelikož nám pomáhá se v často nepřehledném světě orientovat nebo si předávat určité poznatky z generace na generaci. Především ale stereotypizace vytváří předsudky a odráží mocenské vztahy, konflikty nebo napětí – v českém prostředí je jedním z největších předsudků například postava „nepřizpůsobivého“ Roma (ibid.).

1.6 Mediální pokrytí izraelsko-palestinského konfliktu v zahraničních i českých médiích

Na začátek této kapitoly bych ráda zmínila, že po delším hledání a prozkoumávání internetu jsme vyzorovali, že existuje daleko více amerických studií a článků, které se zaměřují na výzkum a analýzu reprezentace válečných konfliktů v zahraničních médiích. Českých tolik neexistuje, spíše se na téma zaměřují studenti ve svých závěrečných pracích.

Reprezentaci tohoto konfliktu v zahraničních médiích budeme demonstrovat na studii, která byla vytvořena v červnu 2009 Robertem L. Handleyem a zabývá se prezentací jednoho z milníků izraelsko-palestinského konfliktu: útokem Barucha Goldsteina, Žida amerického původu, který roce 1994 v Jeskyni patriarchů na Západním břehu Jordánu zabil desítky palestinských občanů. Autor se zabýval „kulturní opravou“, přesněji na roli, kterou sehrávají „konfliktní obrazy“ při zpochybňování paradigmatických zpravodajských narativů.

Konflikt, kterým se budeme zabývat, znovu začal 7. října, ale má hluboké kořeny a často odkazuje na některé situace z historie. Zvolili jsme proto pro vyjádření, jak zahraniční média reprezentují izraelsko-palestinský konflikt, tuto studii. Handley (2009) zkoumal, jak o této události informovaly dva americké deníky – *The New York Times* a *The Washington Post* – a analyzoval, jak novináři zvládli vyvážit izraelský a palestinský pohled. V rozmezí února až března bylo zveřejněno zhruba 46 článků. Z výzkumu vyplynulo, že obě periodika dávala více prostoru izraelskému narativu než palestinské verzi událostí. Zmiňovaly Goldsteina jako „extremistu“, a snažily se ho tak oddělit od typického obrazu Izraelce. Dále zmiňovaly především náboženský rozměr konfliktu a dávaly prostor Izraelcům stavět se do role obětí dalších palestinských útoků. Dále častěji čerpaly z izraelských zdrojů než z těch palestinských. Mnoho prostoru dávaly také samotnému Goldsteinovi, kterého označovaly za duševně chorého právě vlivem dlouhodobého palestinského násilí – to, co způsobil, byla jen reakce na dlouholetý palestinský teror. I přes to, že v člancích byly některé části, které kritizovaly izraelskou vládu, stejně se nakonec obraz opět překlenul do narativu reakce na palestinské násilí (Handley 2009).

V článku El-Kurda (2021) novinář Maram Humaid prezentoval, jak se média často soustředí na lidské utrpení, přehlížejí složitost situace a nedůvěřují místním zdrojům. Pro Palestinu byl tento rok obzvláště obtížný, kdy se protesty proti vyvlastnění proměnily v rozsáhlejší boj za práva, který získal mezinárodní pozornost médií. Na chvíli se podařilo upoutat světovou pozornost na dlouholeté analýzy izraelského kolonialismu, což vedlo k zpravodajství o izraelských válečných zločinech v Gaze a zabitých palestinských dětech. Jakmile bombardování ustalo, média ztratila zájem a přesunula se k jiným příběhům, zatímco násilí a odpor v Gaze pokračuje. Izraelské útoky a blokáda, která trvá od roku 2007, nadále ovlivňují každodenní život v Gaze a místní obyvatelé se snaží navzdory těžkostem znovu postavit na nohy. Mediální pokrytí se často zaměřuje na mimořádný zármutek a smrt, zatímco běžný život v Gaze zůstává mimo pozornost. Gaza se přesto potýká s dlouhodobými problémy jako humanitární krize, nedostatek základních potřeb a dystopické podmínky způsobené blokádou. Místní reportéři, umělci a spisovatelé se snaží ukázat komplexní a lidskou stránku Gazy. Iniciativy jako *We Are Not Numbers* a *Gaza Poets Society* přinášejí příběhy, které odhalují krásu a složitost života v Gaze. Navzdory tomu Gaza zůstává pro mnoho lidí, včetně samotných Palestinců, nepochopeným místem kvůli systematické izolaci a zkreslenému mediálnímu pokrytí. Tato izolace vede k povrchnímu chápání její reality, zejména v mediálním průmyslu.

Dalším příkladem analýzy, tentokrát z českých médií, je rigorózní práce Kristíny Luskové (2013), která zpracovávala články o libanonské válce a válce v Gaze z *Mladé fronty dnes* a z *Práva*. Ta odhalila pět základních rámců, skrze které tato dvě média prezentují konflikt na Blízkém východě. Rámec Divokého východu, rámec mocenských zájmů, rámec střetu civilizací, rámec izraelské brutality a rámec naplněného poháru izraelské trpělivosti. Převažovala izraelská perspektiva, což bylo vidět z výsledku dvou proizraelských rámců versus jednoho jediného pro-palestinského/libanonského, a opět byla izraelská brutalita odůvodňována převážně utrpením obyvatelstva. Texty, které studentka analyzovala, byly často zakončovány pesimisticky, bez jakékoli naděje na zlepšení situace.

2 Metodologie

V následující metodologické části bakalářské práce bude stanoven výzkumný problém, cíl výzkumu a výzkumná otázka. Dále uvedeme zdroje dat a zkoumané období a následně použitou výzkumnou metodu: kritickou diskurzivní analýzu, která bude hlouběji rozepsaná. Na metodologii bude navazovat část analytická, kde veškeré prvky uplatním. Celkovým předmětem výzkumu bude zjistit, jak vybraná česká média interpretují izraelsko-palestinský konflikt a jak tento konflikt rámuje.

2.1 Výzkumný problém

Jak již bylo zmíněno výše, izraelsko-palestinský konflikt je velmi rozvětvený a je obtížné ke konfliktům tohoto druhu přistupovat objektivně, nepřiklánět se na jednu nebo druhou stranu a jako žurnalista zprostředkovat čtenáři ucelené, pravdivé informace, které budou dávat oběma stranám stejný prostor a nebudou pouze určité elementy zvýrazňovat a jiné upozadovat. Téma je v médiích i mezi lidmi velice diskutované a v momentální situaci nenastane den, kdy by se alespoň v jednom mediálním prostoru nějaký článek o tomto konfliktu neobjevil. Bylo provedeno již nesčetně výzkumů válečného či politického zpravodajství, avšak minimální množství jich bylo zaměřeno přímo na česká média, spíše se týkaly amerických médií (více zmiňujeme v kapitole „Reprezentace izraelsko-palestinského konfliktu v zahraničních i českých médiích“). V této práci bude provedena analýza dvou českých platforem a budeme sledovat, jak se o tomto konfliktu vyjadřují. Jedním z důvodů, který vedl k vybrání tohoto tématu je vztah ČR k Izraeli, který byl (a stále je) přátelský, ačkoli vlivem momentálního konfliktu se částečně proměňuje. To by mohlo být patrné i v pokrytí izraelsko-palestinského konfliktu v českých médiích.

2.2 Předpokládaný cíl výzkumu a výzkumné otázky

Předpokládaným cílem analýzy je zjistit, jaké interpretační rámce vybraná periodika využívají při referování o izraelsko-palestinském konfliktu. Budeme se snažit identifikovat, jaké rámce se na obou platformách objevují nejčastěji a který z nich převládá. Dále stanovit, jakým aktérům a tématům je v člancích dán největší prostor, zda například politikům, příběhům obyčejných lidí nebo například demonstracím. Následně se zaměříme na diskurzivní strategie, které se týkají spíše způsobu, jakým se o daném tématu píše. V závěru bychom měli být schopni interpretovat, jaký je výsledný mediální obraz izraelsko-

palestinského konfliktu v těchto dvou médiích. Rovněž bychom měli odpovědět na stanovené výzkumné otázky a zhodnotit platnost hypotéz.

V našem výzkumu bude položeno pět výzkumných otázek (dvě z nich doplněné o hypotézy):

VO1: Jaké rámce se nejčastěji objevují v periodiku A2larm a jaký rámeček převládá?

H1: Domnívám se, že v A2larmu bude převládat humanitární rámeček.

Indikátory: Myslím si, že v A2larmu bude převládat humanitární rámeček, protože toto periodikum se vyznačuje tím, že se zaměřuje například na témata jako jsou práva menšin, rasismus nebo diskriminace. Dále o sobě tvrdí, že dávají prostor těm, kteří často nemají možnost se více projevit (A2larm 2013), proto se domnívám, že by mohly vydávat více článků, které se budou řadit pod humanitární rámeček a zastupovat znevýhodněné, utlačované civilisty, kterým je činěno bezpráví.

VO2: Jaké rámce se nejčastěji objevují v periodiku Respekt a jaký rámeček převládá?

H2: Domnívám se, že v Respektu bude převládat politický rámeček.

Indikátory: Myslím si, že u Respektu bude převládat politický rámeček, protože se charakterizuje jako periodikum, které se zabývá především politikou, investigativní žurnalistikou a válečnými zločiny. Proto by se na izraelsko-palestinský konflikt mohl zaměřovat z politického úhlu.

VO3: Jakým aktérům a konkrétním událostem či tématům je dán v A2larmu největší prostor?

VO4: Jakým aktérům a konkrétním událostem či tématům je dán v Respektu největší prostor?

VO5: Jaké diskurzivní strategie používá A2larm a Respekt pro informování o událostech?

2.3 Zdroje dat

Materiálem pro analýzu jsou články o izraelsko-palestinském konfliktu publikované na online platformách A2larm.cz a Respekt.cz. Naším původním plánem bylo vybrat 2 nejčtenější česká média, popř. taková, jejichž dosah u českých čtenářů bude jeden z nevyšších podle Reuters Institute (reutersinstitute.politics.ox.ac.uk). Nakonec jsem se však rozhodli zvolit jedno médium, které se přiklání spíše na liberální stranu spektra a druhé na levicovou. Jedná se o periodika, která publikují obsáhlejší články a nejen „rychlé“ informační zprávy a podle Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky patří mezi seriózní média. Hlásí se k podobným hodnotám jako je například demokracie či vyváženost, zároveň se však názorově často rozcházejí. Podrobnější informace o těchto médiích uvádíme v následujících podkapitolách. Navazovat bude část o způsobu sběru dat a určení sledovaného období.

2.3.1 A2larm.cz

A2larm.cz¹ je online deník, přiklánějící se spíše na levicovou stranu politického spektra, který vznikl v roce 2013. Od roku 2022 již nepatří pod organizaci A2, o.p.s. a působí jako nezávislé médium s vlastní organizační a formální strukturou. Na webových stránkách A2larmu se dočteme, že „deník Alarm reprezentuje sebevědomý hlas lidí, kteří se nebojí jít do konfliktu, pokud jsou jejich hodnoty v ohrožení. Vytváříme platformu, kde se setkávají lidé, pro něž jsou důležité principy demokracie, rovnosti a spravedlnosti“ (A2larm 2013).

Svou výhodu vidí v tom, že dávají prostor těm, kteří často nemají možnost se tolik projevit. Soustředí se na komentáře, analýzy, rozhovory či na reportáže jak z domova, tak ze světa. Svou činnost doplňují o podcasty a videopořady. Dále se snaží čtenářům (popř. i posluchačům) zprostředkovat často přehlížená témata jako jsou ekonomické a sociální rozdíly, práva menšin, rasismus a diskriminace nebo domácí i zahraniční politiku. Na mediální trh přišli s řadou projektů, díky kterým se zapsali do povědomí čtenářů nejen online médií. Jedním z nich byl projekt „Hrdinové kapitalistické práce“, série reportáží, které připravila reportérka Saša Uhlová, jež zkoumala pracovní podmínky v těch nejhůře placených zaměstnáních v České republice. Na to navazoval oceňovaný film „Český žurnál: Hranice práce“, který šel ve stopách zkušeností Saši Uhlové. Mezi další projekty se řadí i série několika svědkyň nepřijatelného sexuálního chování exposlance TOP 09 Dominika

¹ Dále již uvádím bez „cz“

Feriho. Autorka Apolena Rychlíková si za tento projekt vysloužila ocenění Novinářská křepelka. Projekt měl dosah až do zahraničí, kde se s ním Apolena Rychlíková probojovala až do užšího kola Evropské novinářské ceny (A2larm 2013).

Podle Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky A2larm splňuje novinářské standardy a kladně hodnotí dostupnost informací o majiteli či vydavateli, přístupnost informací o redakci, práci se zdroji či s fakty, schopnost odlišit reklamy a přiměřenost poutavých titulků, které čtenáře podněcují k rozkliknutí za účelem senzace (Nadační fond nezávislé žurnalistiky 2016).

Na úvodní stránce A2larmu se objevují se články týkající se životního stylu, feminismu, klimatické krize, budoucnosti ukrajinských dětí, demonstrací před budovou České televize, která se týkala požadavků veřejnosti na pravdivé informace z Gazy, či školství. V sekci aktuální témata má zařazené kategorie jako: „levice, feminismus, klimatická krize, kultura, práce, queer a Mostecko*Alarm“ (A2larm 2013). Diskurz, který vyplývá z článků na A2larm.cz je hluboce zakořeněný v progresivních a levicových hodnotách, které zdůrazňují sociální spravedlnost, ekologickou odpovědnost, a kritiku současných politických a ekonomických struktur. Články na A2larmu se zabývají řadou společenských otázek a často vyzývají k zásadním změnám v zájmu dosažení rovnosti a udržitelnosti.

2.3.2 Respekt.cz

Časopis Respekt² byl vybrán jako zástupce více liberálního média, které své články v tištěné a dnes i online podobě publikuje už více než 30 let. Zabývá se především politikou, ekonomikou, ale i společenskými a kulturními tématy. Publikuje investigativní žurnalistiku, jejímž cílem je rozkrývat například politickou korupci, organizovaný zločin nebo válečné zločiny. Je placeným periodikem, jež čtenářům, kteří si tuto platformu nepředplatí, umožní přečíst si jen malou část obsahu článků. Týdeník Respekt se hodně zabýval například kauzami bývalého premiéra Petra Nečase, o kterém vycházelo nespočet článků. Pokud jde o politické inklinace, Respekt mnohdy není vnímán neutrálně. Například Vít Šlechta (2015)

² Dále již uvádím bez „cz“

srovnával Respekt s Reflexem, protože jsou podle něj „stálicemi na českém týdeníkovém nebi“ a vyjádřil se k Respektu následovně:

„je „měkčí“, citlivější vůči životnímu prostředí, citlivější vůči běžencům, více se zabývá uměním, literaturou a přírodou. Dlouhodobě však vyjadřuje nechuť vůči politice ODS. Dodnes nemůže přijít na jméno premiéru Nečasovi a nekriticky obdivuje státního zástupce Ištvána. Preferuje Karla Schwarzenberga a poslance za TOP 09. Jeho ilustrátor Pavel Raisenauer vdechl časopisu neopakovatelný ráz a charakter časopisu dotváří i něžný genderový komiks Lely Geislerové.“

Nadační fond nezávislé žurnalistiky označuje Respekt jako médium, které také splňuje novinářské standardy ve více případech, avšak písmenem „B“ hodnotí jeho práci se zdroji. Komentuje, že převzaté zdroje by měly být jasně označené, text by v tomto případě neměl být podepsaný pouze editorem z redakce. V případě online médií musí být převzaté články vždy označeny prolinkem na původní zdroj (Nadační fond nezávislé žurnalistiky 2016).

Na úvodní straně se nejvíce objevují články, které se zabývají politikou. Kauzy o bývalém prezidentu Zemanovi, politikovi Babišovi, bývalé prezidentce Slovenské republiky Čaputové nebo premiérovi Fialovi zabírají nejvíce prostoru. Tím se potvrzuje charakteristika Respektu, že jeho obsah se zaměřuje především na politiku (Respekt 1989). Diskurz, který vyplývá z článků na Respektu, se zaměřuje na důkladnou analýzu aktuálních domácích i mezinárodních událostí s hlubokým kontextem a kritickým pohledem. Periodikum se snaží osvětlit složitá témata a přinést širší perspektivy na různé problémy.

2.4 Výběr článků a sledované období

K výběru článků pro analýzu byla využita platforma Mediaboard (mediaboard.com), což je PR nástroj k monitorování médií. Získávání článků probíhalo na dva pokusy. Při prvním pokusu o vygenerování článků přes tuto platformu byla zadána klíčová slova: „Izrael“, „Palestina“, „Hamás“ a „konflikt“, přičemž požadavek byl od období 7. října 2023 do tehdejšího dne (v té době bylo 10. března 2024). Z týdeníku Respekt se tímto způsobem vygenerovalo do PDF dokumentu 111 článků, z deníku A2larm 25. Avšak kvůli nevhodnému zadání klíčového slova „konflikt“ se mezi články objevilo spoustu takových, které slovo konflikt obsahovaly, ale ne všechny se vztahovaly ke konfliktu izraelsko-palestinskému. Následně byly vybrány pouze ty, které vyhovovaly kritériím. Při

druhém pokusu byla zadána pouze klíčová slova „Izrael“ a „Hamás“ a z Respektu se vygenerovalo 39 článků a z A2larmu 36 z období od března 2024 opět do aktuálního dne vyhledávání (konec května 2024). Dohromady jsme získali z týdeníku Respekt 150 článků a z A2larmu 61. Následně byly články redukovány, zaznamenaly se opakující se témata a rámce, ve kterých byl konflikt zobrazován, a nakonec bylo použito 70 článků z obou periodik. Z tohoto počtu článků byly vynechány ty, které byly pouze stroze informativního stylu nebo ty, které klíčová slova „Izrael“ nebo „Hamás“ obsahovaly, ale nevztahovaly se k aktuálnímu konfliktu.

Začátek sledovaného období byl stanoven na 7. října 2023, kdy Hamás zaútočil na Izrael raketovou palbou z Pásma Gazy, což je nejvýraznějším milníkem konfliktu v poslední době. Konec období byl stanoven na konec května roku 2024, kdy jsme začali pracovat na analytické části bakalářské práce a bylo důležité se soustředit na určitý počet zdrojů a stanovit si určitou hranici.

2.5 Výzkumná metoda

Jako hlavní metodologický rámec pro svou analýzu jsem zvolila kritickou diskurzivní analýzu (dále jen CDA). V této části ji přiblížím a dále například specifikuji, co je to diskurz a diskurzivní analýza. CDA jsem zvolila proto, že zdůrazňuje důležitost formování jazyka a jeho vliv ve společnosti, a proto se CDA snaží začlenit jakýkoli text do širšího kontextu (Schneiderová 2015, s. 36). V politických nebo válečných konfliktech, jako je ten izraelsko-palestinský, je vhodné mít možnost kriticky zkoumat, jak jazykové praktiky v médiích odrážejí a udržují například mocenské struktury a ideologie. Již zmiňovaný konflikt je silně politizovaný a mediální reprezentace často odráží různé pozice a mocenské zájmy. Pomocí CDA mohu identifikovat, jak jsou různé strany konfliktu prezentovány a jaké ideologické rámce jsou použity.

2.5.1 Kritická diskurzivní analýza

V první řadě je důležité zmínit, co je to diskurz. Podle Reifové (2004, s. 46) diskurz „označuje skupinu výroků, výpovědí a formulací, které poskytuje jazyk k hovoru o určitém druhu vědění nebo o nějakém námětu, nebo širěji množinu kódů a jejich pravidel, užívaných při produkování (a následném posilování) významů vztahujících se k nějakému námětu“. Termín začal být používán ve spojitosti s Michaelem Foucaultem, který ve svých pracích

argumentoval, že základ každé kulturní či historické epochy tvoří často nevědomý systém významů (ibid.).

Přesto autorka Schneiderová (2015) podotýká, že kvůli využívání tohoto pojmu v oborech jako je filosofie, psychologie, politologie či v dalších pro mnoho kritiků nepůsobí jednoznačně. „Společným jmenovatelem slova diskurz je však ve všech případech užití tohoto pojmu v oblastech **užívání jazyka v textech, v dorozumívání a v interakci**“ (ibid. 20). Z pohledu lingvistiky se diskurz vyznačuje jako nadřazený pojmu textu. Jeho charakteristiky jsou výsledkem porovnání a kombinace mnoha textů, které vznikají v určitém společenském kontextu. Tento kontext ovlivňuje použití společně regulovaných výrazových prostředků a podobných způsobů komunikace (ibid.: 20). V izraelsko-palestinském konfliktu je diskurz často polarizovaný a nabitý emocemi, což odráží hluboké historické, kulturní a politické napětí mezi oběma stranami. Mediální pokrytí může například využívat specifický jazyk a rámování, které buď demonizuje, nebo ospravedlňuje jednání jedné ze stran. Takovéto rámování může mít zásadní dopad na to, jak mezinárodní společenství i místní obyvatelé konflikt vnímají.

Analýza diskurzu je definována jako „analytická strategie mezi mnoha přístupy“, která se váže k dalším formám analýzy (Fairclough 2003, s. 3). Cílem analýzy diskurzu je provést jeho podrobný rozbor. „Vyzdvihuje fakt, že jazyk má sociální determinaci a sociální účinky“ (Schneiderová 2015, 36) a hlavním úkolem CDA je proto zkoumat texty, a to jak ty mluvené, tak i ty psané, které jsou součástí určitého kontextu, nebo analyzovat jazykové prostředky používané k zobrazování reality. Dále se zaměřuje na to, jak je diskurz v daném prostředí vnímán (ibid.). Schneiderová zmiňuje jasné odlišnosti mezi analýzou diskurzu a CDA. Analýzu diskurzu považuje za metodu či přístup, který se větví dvěma směry: etnometodologický (konzervační analýza) a kritický. Pod kritický proud se řadí právě kritická analýza diskurzu (ibid.: 17). CDA je specifikovaná jako diskurzivní analytický výzkum, který zkoumá, jak se prostřednictvím textu a řeči v sociálním a politickém kontextu realizuje, reprodukuje, legitimizuje a obhajuje zneužívání moci a sociální nerovnosti. Analytici kritického diskurzu při tomto typu výzkumu zauímají přímý postoj s cílem porozumět a zpochybnit sociální nerovnosti. Proto lze CDA považovat za sociální hnutí politicky angažovaných diskurzivních analytiků, kteří se snaží upozorňovat na nespravedlnosti a přispívat k jejich nápravě (van Dijk 2015, s. 466). Primárně se zaměřuje na sociální problémy a politické otázky, přičemž však neodděluje zkoumání struktur od jejich sociálního

a politického kontextu (ibid.: 467). Kritická diskurzivní analýza měla více hlavních představitelů, jedním z nich byl již citovaný Teun A. van Dijk nebo Norman Fairclough.

CDA se zabývá zkoumáním vztahů mezi texty a společenskými strukturami, přičemž analyzuje, jak jsou tyto texty vytvářeny, přijímány a jak se do společnosti dostávají. (Schneiderová 2015). CDA nemůžeme považovat pouze za lingvistickou analýzu textu, protože je spíše spojením mezi textovým hlediskem a tzv. „řádem diskurzu“. To znamená především sociální struktury a lépe se to specifikuje jako „to, co určuje výběr a realizaci jazykových možností, určuje, co se použije, co vynechá a jak to bude řečeno“ (Fairclough 2003, s. 59). Analýza „musí jít nad rámec textu“ a musíme si při ní všimnout jednotlivých částí textu v široké souvislosti. Faircloughova analýza se zaměřuje na předpoklady (assumptions) a implicitnost textu, na diskurzy, intertextovost a dialogičnost, žánry a žánrové struktury, obecnou strukturu argumentu a na transformaci události a narativ (Schneiderová 2015).

Otázkou zůstává, jak tyto diskurzy najít a označit. Fairclough žádný návod nenabízí, ale z jeho textů lze vyčíst, že je podstatné téma a odkrytí charakteristických prvků, ze kterých jsou výrazy či reprezentace poskládány (Schneiderová 2015). Abychom mohli pochopit různé diskurzy, je zásadní porovnávat texty zaměřené na konkrétní témata nebo pocházející z určitého prostředí. Fairclough k tomu přímo takto nepřistupuje, ale analyzuje texty s ohledem na předpoklady, které utvářejí jejich kontextový rámec (ibid.: 43).

CDA a zejména přístup Normana Fairclougha představuje základní rámec a inspiraci pro naši analýzu. Pro vlastní rozbor jsme si stanovili několik kategorií, na jejichž základě budeme články analyzovat.

2.5.2 Vlastní kategorie analýzy

Stanovila jsem si tři hlavní kategorie analýzy: tematické rámce, hlasy v médiích, které zahrnují aktéry, události nebo témata, kterým je dán v článcích prostor a diskurzivní strategii. Nejčastější tematické rámce, které mi během analýzy článků vykrytalizovaly jsou historický rámec, humanitární rámec a rámec politický. Konflikt má mnoho aspektů a způsob, jak se o něm referuje, se často neváže pouze k aktuálnímu dění, ale konkrétní témata a události jsou zasazeny do širšího interpretačního kontextu. Prvním z nich je historický, který popisuje konflikt v kontextu historického regionu, odkazuje na důležité historické události či klíčové osobnosti a období. Dále humanitární, pod který jsem zařadila i rámec lidských práv, který zkoumá humanitární dopady konfliktu jako jsou nedostatek pitné vody,

potravin či zdravotní péče, utrpení civilistů nebo počet a charakter obětí konfliktu. Popisuje činnost humanitárních organizací, reakce mezinárodních společností na humanitární situaci nebo sankce. Nakonec politický, který mapuje zásahy druhých stran do konfliktu, politické aspekty konfliktu, důležité politické postavy a jaké role hrají, diplomatická jednání, mírové dohody či argumenty na vojenské akce. Více informací o tom, jak média mohou zdůraznit určité aspekty konfliktu a jak tím mohou realitu konstruovat, lze nalézt v kapitolách „Sociální a mediální konstrukce reality“ a „Mediální diskurz – framing a priming“. Spolu s tematickými rámci se v článcích objevovala i kategorie diskurzivní strategie. Nejčastěji to byl emocionální apel – komunikační technika, která se snaží ovlivnit postoje nebo chování publika prostřednictvím apelování na jejich emoce. Tato strategie je často používána v reklamě, politice, literatuře nebo veřejných projevech. Spadá pod ní používání silných, emočních výrazů, vyprávění příběhů, opakování určitých frází, také hyperboly nebo apel na morální hodnoty. Poslední kategorie bude o hlasech v médiích. Jak už bylo zmíněno výše, jedná se o ty, kteří dostávají prostor vyjadřovat se v článcích. Zjišťovali jsme, jakým aktérům, konkrétním událostem či tématům byl ve vybraných médiích dáván prostor nejčastěji. Aktéři mohou být odborníci, mezi které se řadí historikové nebo politologové, dále politici, umělci, aktivisté nebo známí obětí.

Po vygenerování a pročtení jednotlivých článků a vybrání těch, které do své analýzy zahrnu, jsem jednotlivé části článků opatřila krátkými popisky, čím se zabývají, tzn. využila jsem proces kódování. Zjednodušuje a zrychluje to následnou analýzu a zlepšuje to orientaci mezi jednotlivými články i kategoriemi.

3 Analytická část

3.1 Tematické rámce (historický, humanitární a politický)

3.1.1 A2larm

Nejdříve zmíníme historický rámec, protože očekáváme jeho hojné zastoupení z důvodu, že pomáhá porozumět jak a proč konflikt vznikl. Dále navážeme rámcem humanitárním, u kterého se také domníváme, že se bude u A2larmu často objevovat, protože toto periodikum se zabývá převážně humanitárními otázkami. V neposlední řadě zmíníme rámec politický.

Články, které z A2larmu spadají pod historický rámec, se snaží konflikt zasadit do hlubších souvislostí. Ze začátku konfliktu články přispívaly svými informacemi k hlubšímu pochopení konfliktu. Když se řešila situace v Gaze na začátku října, bylo vhodné představit islamistické hnutí. A2larm uvádí, že „islamistické hnutí bylo oficiálně založeno v roce 1987, na počátku první intifády jakožto odnož egyptského Muslimského bratrstva a prezentovalo se jako alternativa k nacionalisticko-sekulárním hnutím, která do té doby dominovala palestinské politice. Od tehdy převládající Organizace pro osvobození Palestiny (OOP), která byla hlavním partnerem mírových dohod z Osla a z níž vzešel umírněnější Fatah, se hnutí odlišilo přináležitostí k islámu i chartou, ve které byl vytyčen cíl kompletní destrukce Izraele. (...) V Gaze Hamás vládne od roku 2007. V roce 2006 porazil Fatah ve volbách (...) a Fatah z Gazy vyhnal. Tento rok byl také poslední, kdy se v Gaze odehrály volby. Hamás tehdy vyhrál se 44,45 procenty hlasů, Fatah získal 41,43 procent. Po kompletním převzetí moci Hamásem byla na Gazu uvalena izraelsko-egyptská blokáda. Ta nyní vstupuje do svého sedmnáctého roku a za tu dobu dohnala Gazu na pokraj humanitární krize. (...)“ (A2larm, 12. 10., 1). Souvislost s načasováním nynějšího konfliktu si deník spojuje s tím, že si připomínáme 50 let od jomkipurské války. Stejně jako 7. října 2023 se ani tehdy útok neočekával a málokdo na něj byl připravený (ibid.). Konflikt, který znovu mezi Izraelci a Palestinci vypukl, se samozřejmě odrazí na jejich vztazích. Když byl na dynamiku vztahů tážán A2larmem analytik a odborník na Blízký východ Tureček, odpověděl že „(...) je to jeden zlom za druhým. V květnu 2021 byly velké nepokoje, kdy docházelo i k nacionalistickým, etnickým střetům přímo v Izraeli, mezi Židy a Araby. (...) Tehdy se také říkalo, že to je zlom, který navždy poznamená vztahy mezi Židy a Araby i uvnitř Izraele (...). Tento útok to rozhodně posunul na další, těžko představitelnou úroveň“ (A2larm.cz, 12.10., 2). Ve veřejném diskurzu občas proběhne poznámka, že Palestina si může za

neexistenci svého státu sama. A2larm uvádí, že v rámci „mírového procesu z Osla, jediného mírového procesu, na jehož dávno nefunkčních základech balancuje současný stav věcí, Palestinci skrz Organizaci pro osvobození Palestiny (OOP) uznali stát Izrael, ovšem stát Izrael neuznal právo na existenci budoucího státu Palestina, pouze uznal OOP jako legitimní reprezentaci Palestinců“ (A2larm.cz, 25.10., 3). Tony Judt, britsko-židovský historik, dříve se bijící za práva Izraele, nyní svůj postoj k němu obrací. Izrael se podle něj „(...) nikdy dobrovolně nevzdá kontroly nad územím a obyvatelstvem, které touto válkou získal. Proměna nadvlády Židů nad Araby na okupovaných územích z přechodného poválečného stavu do permanentního statu quo by popřela hodnotu lidské rovnosti, k níž se přihlásila izraelská Deklarace nezávislosti z 14. května 1948. Židovská demokracie by se stala židovskou etnokracií“ (A2larm, 18.11., 10).³ Jak pro Izrael, tak pro Palestinu je neštěstím, že nevytvořily moderní stát. Deník A2larm uvádí, že „do roku 1973 vedl holokaustem poznamenaný Izrael války s nominálně silnějšími arabskými sousedy. Ze země vyhnaní Palestinci, ale i ti, kteří zde zůstali, byli, zkratkovitě řečeno, pro Izrael vnější riziko. To už ale ve stejném smyslu neplatí, Izraeli už zničující invaze nehrozí. S největšími nepřátelskými státy (...) uzavřel mír. O klid na život a o etnickou nadvládu se bojí proto, že okupuje a antagonizuje ve svých hranicích druhý národ, který ho pomalu demograficky dohání“ (A2larm.cz, 16. 10., 9). V palestinské společnosti probíhají neshody, kdy se hledají zrádci, a tyto konfrontace se často dějí nedaleko olivových hájů. Podle A2larmu je olivovník totiž symbolem palestinského odporu od roku 1967, kdy došlo k okupaci (A2larm, 13.12., 4). V A2larmu se ve spojení s izraelsko-palestinským konfliktem řeší i mýty, jak došlo k česko-izraelské vztahům, a jejich kořeny se dost často dostávají až k T. G. Masarykovi, označovanému jako „mantra české obrany Izraele“ (A2larm.cz, 2.3., 5), avšak autor v článku podotýká, že Masaryk se „stejnou měrou jako o sionismus a rozvoj sionistických komun (kibuců) v Palestině, se zajímal o všechny staré semitské civilizace i moderní dějiny Blízkého východu. (...) jeho koníčkem byl obecně Orient“ (ibid). Vystává také otázka, kde se vzala tak velká míra islamofobie (během konfliktu dochází k postupné obměně, pozn. autorky). Podle A2larmu se v Česku největší vlna zvedla v roce 2015 a 2016, během migrační krize, proto „(...) nahlížet na drama v Gaze islamofobní optikou je navzdory své pomýlenosti až příliš svůdné, už jenom proto, že se u nás tento pohled kdysi tak osvědčil“ (A2larm.cz, 28. 3., 6). Situace v blízkovýchodním regionu je rozjitřená na mnoha stranách a

³ Citace veškerých článků jsou ponechány v původním znění, včetně chyb a překlepů

může souviset s izraelsko-palestinským konfliktem. Další nepříjemnou zprávou byl iránský raketový útok na Izrael, který byl ojedinělý. Izrael zároveň nepamatuje útok od státu, se kterým není ve válečném konfliktu od roku 1991. Vystává otázka, zda hrozí další otevřená válka (A2larm.cz, 16. 4., 7). Dalším tématem, které A2larm zprostředkovává, je, proč si vlastně Palestinci organizaci Hamás zvolili. Deník zmiňuje, že „Palestinci si Hamás zvolili před osmnácti lety, tedy v době, kdy většina z nich nebyla ještě na světě, a to poměrně těsnou většinou. Lidé, kteří ho volili, se nerozhodovali na základě toho, co se stalo 7. října o osmnáct let později“ (A2larm.cz, 2.5., 8).

Pod humanitární rámec se řadí články, které se snaží postihnout humanitární dopady konfliktu. Po útoku Hamásu 7. října na izraelský kibuc se rozšířily zprávy o těžko pochopitelných činech. A2larm uvádí: „objevují se svědectví o mučení, znásilňování či vraždění civilistů i celých rodin. Mnoho lidí stále nebylo nalezeno. Oficiální čísla mluví o 1200 mrtvých, 2400 raněných a přes 150 zajatých (...)“ (1) Informace o krutosti plnily prostor tohoto periodika: „(...) osm set obyvatel kibuců (...) bylo zavražděno, a to cíleným a systematickým způsobem, mnohdy přímo ve vlastních obydlích a po předchozím trýznění (...)“ (A2larm.cz, 7.2., 15). Jak zmiňuje A2larm porazit Hamás bylo v tu chvíli nejdůležitější, ale bylo potřeba si uvědomit, „že v Gaze nyní žijí na stísněném prostoru přes dva miliony lidí, z nichž polovinu tvoří děti“ (ibid.). Do týdne přišla odvetná reakce ze strany Izraele. A2larm uvádí, že „(...) po útoku zemřelo v Gaze na 2500 lidí, z toho sedm set dětí, tisíc osob se pohřešuje pod sutinami budov a milion, tedy polovina, Gazanů opustila své domovy“ (9). Gazané nemají jak z okupovaného území odejít, přežívají a někteří dokonce umírají v troskách svých domů. Chybí jim přísun vody, potravin a elektřiny. Ty nemocnice, které nebyly zničené, jsou plné dětí, které se již neuzdraví. „Márnice jsou přeplněné už teď a brzo nebudou chladit. Čtyři univerzity jsou rozbombardovány a zničeny jsou také nemocnice. V Gaze nezůstane nic, co umožňuje lidem žít a rozvíjet se“ (9). Dle informací z A2larmu se zvýšilo také procento útoků na Palestince ze strany izraelských osadníků. Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí při OSN „(...) zaznamenal rekordních 284 osadnických útoků proti Palestincům, které byly namířeny jak proti samotným civilistům, tak proti jejich majetku. To je průměrně zhruba šest incidentů denně“ (4). Jak zmiňuje toto periodiku, to, že je Gaza od roku 2005 vojensky okupovaná, se silně projevuje i na dostupnosti internetu. Od probíhajícího konfliktu se Gaza potýká s výpadky signálu (A2larm.cz, 1.2., 11). Organizace napříč celým světem vydávají upozornění, která se týkají omezování humanitární pomoci: „Světová zdravotnická organizace též varuje, že nedostatek

léků, potravin a čisté vody může v blízké budoucnosti vést k významnému nárůstu onemocnění a úmrtí“ (ibid.). OSN rovněž prohlašuje, že „(...) se Izrael nejspíš dopouští válečných zločinů, kdy používá hladovění obyvatel jako válečnou zbraň“ (A2larm.cz, 20. 3., 12). Dospěli k tomu proto, že Izrael omezuje přísun humanitární pomoci v Gaze neustávajícími útoky, ten to však popírá. Podle A2larmu Mezinárodní soudní dvůr vydal předběžné rozhodnutí na popud stížnosti, že Izrael páchá genocidu, která přišla ze strany Jihoafrické republiky. Nařídil Izraeli mimo jiné aby „(...) všemi dostupnými prostředky zabránil genocidním aktům proti palestinským občanům (...). Izrael nadále musí obnovit nezbytné služby napříč Pásmem Gazy a zajistit přísun humanitární pomoci civilistům (...)“ (11).

Informace o vývoji situace v Gaze přicházejí neustále. Jak uvádí A2larm, „všechny domácnosti vynechávají denně jídlo, dospělí omezují své přídělky, aby se mohly najíst děti. Ve dvou třetinách domácností v severní Gaze lidé nejedli celý den a noc minimálně desetkrát ze třiceti dnů. Zoufalá situace vedla některé zahraniční země ke shazování potravin ze vzduchu, což je však zcela nedostačující (...)“ (12). Při prvním pokusu shodit balíčky s humanitární pomocí probíhala v celém pásmu Gazy euforie, která záhy opadla, když velké množství pomoci neskončilo na pevnině, ale v moři. Mnozí utonuli, když se k ní snažili dostat (A2larm.cz, 27.4., 13). Civilisty v Gaze netrápí pouze nedostatek přísunu potřebných potravin či léků, ale také samotné lékařské péče. A2larm konstatuje, že dostat se do zasažené oblasti není pro zdravotníky vůbec jednoduché. „Hranici s Egyptem může překročit jen ten, komu to dovolí Izrael, Egypt i Palestinci“ (ibid.). Neuvěřitelnou ránou byl také zásah nemocnice al-Aksá, během které přišly o život dvě ženy a další lidé byli popáleni. Co se týče zdravotních problémů a podvyživených dětí „když nemají urputné akutní průjemy, protože žijí v prostředí, ve kterém žijí, tak mají úpornou zácpu, protože nejedí žádnou vlákninu a mají malý příjem tekutin, což je vlastně ve finále skoro stejně tak špatné jako úporný neléčený průjem, protože to s sebou nese anální fisury, hemeroidy, k tomu si připočtete tu velmi omezenou hygienu v těch stanech a to samozřejmě generuje řadu problémů“ (Havlíček 2024, cit. dle A2larm.cz 2024, 13). „V důsledku blokády a izraelských útoků v Gaze kolabuje ekonomika, zdravotnický systém i infrastruktura“ (1).

Mezi lidmi se vynořuje otázka, zda Palestincům pomáhat či nikoli. Hlavně během počátečního útoku Hamásu na Izrael (před izraelskou odvetnou operací) se při jakékoli sbírce na pomoc obětem v Gaze snesla posměšná kritika. Podle A2larmu byla překvapivá i

vlna nevole při sbírce na psychologickou pomoc dětem od Člověka v tísní. Podle slov některých ve veřejném diskurzu si měli pomoc zasloužit. A2larm argumentuje, že „lidé v Gaze procházejí nezměrným utrpením, denně umírají, množí se důkazy o záměrném zabíjení civilistů, včetně úplně malých dětí, padají jim na hlavu bomby, jsou odstřelováni snipery, přicházejí o své blízké, vidí své děti umírat hlady nebo žízní. Představa, že by se za této situace měli vzbouřit proti Hamásu, (...) je absurdní“ (8). Zaznívají otázky, zda mají Palestinci v české mediální i politické realitě Tvář. Podle A2larmu „palestinské děti pro některé vlivné mediální aktéry jednoduše Tvář nemají. (...) Jde o celou řadu diskursů a praktik, které konstruují některé životy jako hodné truchlení a jiné jako ty, na kterých nezáleží; některé životy jako ty, které musíme chránit před předčasnou smrtí a jiné nikoli“ (A2larm.cz, 7.5., 14).

Co se politického rámování týče, v médiích zaznívá otázka, na kterou stranu se různé země přiklánějí. Platforma A2larm ve svých článcích mapuje a často i kritizuje, za kým stojí Česká republika. Po útoku Hamásu na Izrael a následném odvetném útoku Izraele na pásmo Gaza podle A2larmu naše vláda „bezvýhradně stojí za ničím nelimitovanou protiakcí, bez definovaného cíle a řešení, kterou pro Gazu připravil Benjamin Netanjahu. Odveta se poměrně rychle proměnila v bezprecedentní zabíjení civilistů včetně žen a dětí v Gaze, z odvety vůči viníkům při uplatnění kolektivní viny. Na území, které má ze všeho nejbližší k trestanecké kolonii občanů druhé kategorie, v níž by se narodit nechtěl nejspíš nikdo a z níž není prakticky kam utéct“ (A2larm.cz, 1.11., 16). K tomuto názoru přispělo i vyjádření ministryně obrany Černochové. A2larm v článku uvádí, že podle Černochové by měla ČR odejít z OSN po tom, co se na shromáždění hlasovalo o příměří mezi Hamásem a Izraelem, které by alespoň na kratší dobu zastavilo útok v Gaze. Prohlásila, že „OSN podporuje teroristy a v takové organizaci nemáme co dělat“ (ibid). A2larm cituje historika Harariho, podle kterého je možné současně vyjadřovat odpor proti okupaci Palestiny a zároveň nestát za útokem Hamásu. Zdůrazňuje, že vyřešení tohoto konfliktu je hlavně na jeho zúčastněných. „To bohužel není role, která by zajímala českou vládu, která jen znuděně krčí rameny nad utrpením obyvatel Gazy“ (ibid.). Jak uvádí A2larm, po zjištění, že Izrael blokuje přísun humanitární pomoci Palestincům, několikrát organizace Charita ČR oslovila ministerstvo zahraničí ohledně poskytnutí prostředků na pomoc se situací. I přes veškeré snahy od ministra Lipovského nepřišla žádná odpověď (13).

U jednotlivců lze pochopit, když se v konfliktu snaží najít určitou stranu a pro ně odůvodnitelnou stranu, ke které se přiklonit. V případě zahraniční politiky nikoli. Ta by se měla na konflikt dívat z více perspektiv. A2larm uvádí, že to není případ ČR. „Nekritická a jednostranná podpora pokračování izraelské operace v Gaze není pouze v rozporu s morálními hodnotami, ale i s bytostnými zájmy České republiky“ (15). Při konfliktu na Ukrajině se Česká republika také přiklání na jednu stranu a vládě Petra Fialy se nedá při diplomatické a vojenské podpoře nic vytknout, avšak při izraelsko-palestinském konfliktu to neplatí. Tato válka se nedá označit za „přehlednou a typickou“ válku, kdy je jasná oběť a agresor. Tento konflikt v sobě obsahuje „(...) historické spory o území, národní identitu a sebeurčení, zločiny a křivdy spáchané v minulosti, vojenskou okupaci a asymetrickou válku využívající teroristické metody i náboženskou a etnickou nenávist, která zasahuje obě strany“ (ibid.). Česká republika, jakožto demokratický stát, byla právě jednou ze zemí, která na podzim minulého roku nepodpořila návrh na příměří v pásmu Gazy. Nezávislá iniciativa (mezi nimi např. biskup V. Malý nebo spisovatelka A. Wagnerová) dokonce předložila petici, kde bylo mimo jiné napsáno, že: útok Hamásu proti izraelským civilistům odsoudily všechny státy EU, podpořily právo Izraele na legitimní obranu, ale také vyjádřily znepokojení nad humanitární krizí v Gaze. Česká vláda přesto bezvýhradně podporuje současnou izraelskou vládu bez ohledu na humanitární katastrofu, a to jak na mezinárodních fórech a v Izraeli, tak i svou komunikací v České republice. Nerozumíme tomu.“ (A2larm.cz, 9.2., 17). Během následné tiskové konference kritizovala rigidní postoj české vlády – obhajování izraelských činů a podporu označila za „krátkozrakou a škodlivou“ (ibid). Kritika padla také na česká média (ibid). Dle informací z A2larmu v Evropě zastává podobné východisko také Maďarsko a částečně Německo, které ale „(...) neblokuje tak často evropské pozice a nehlasuje proti ostatním evropským státům v OSN (...)“ (A2larm.cz, 10. 2., 18). Jak zmiňuje A2larm, do médií se dostala zpráva o německé ministryni kultury, která na filmovém festivalu Berlinale údajně tleskala jen izraelskému režisérovi, zatímco palestinského nepodpořila. Dokonce to bylo označeno za „antisemitistický skandál“, který zde nemá místo (A2larm.cz, 29. 2., 19).

Do konfliktu se svými rozhodnutími zapojuje také Mezinárodní soudní dvůr, který Izraeli nařídil, aby zastavil veškeré genocidní akce, dohlédl na to, aby k dalším nedocházelo, a umožnil volnému přístupu Gazanů k humanitární pomoci. Víc ale udělat nemůže. Zdržel se „(...) nařízení klidu zbraní v Pásmu Gazy“ (11), protože jeho pravomocí je pouze odsoudit

genocidní provinění. „Odpovědnost za nastolení příměří mají nést politické subjekty, státy, které nadále financují brutální izraelskou válku (...)“ (ibid.).

Důležitou roli hraje i spojenectví – dubnový útok Íránu na Izrael je nutno chápat v širší souvislosti. Stalo se tak v návaznosti na útok v Gaze, ale také kvůli stupňujícímu se násilí mezi zeměmi Blízkého východu. Podle A2larmu by důvodem mohlo být zastrašení – útok by totiž dopředu ohlášený. V českém mediálním diskurzu byl tento akt prezentován jako „vítězství pro Izrael“, kterému se podařilo velkou část útoku odrazit, a íránský tah nevyšel. Je však dost pravděpodobné, že Írán se rozhodl nevyužít nejnovější prostředky, proto se znovu přiklání spíše k prostředku zastrašení (7).

3.1.2 Respekt

Pod historický rámec zařazujeme veškerá témata, která podkrývají historické souvislosti izraelsko-palestinského konfliktu. Respekt uvádí, že toto není první ozbrojený konflikt mezi Hamásem a Izraelem. Je už pátý za posledních patnáct let (Respekt, 14. 10., 29). Stejně jako v předchozím periodiku i Respekt v rámci nové vlny násilí mezi Izraelem a Hamásem dává prostor představení, kdy například vznikla zmiňovaná islamistická organizace. „Má kořeny v 70. letech minulého století. Tehdy její zárodečné aktivity, hlavně sociální, inspirované idejemi egyptského Muslimského bratrstva, dokonce podporoval Izrael. (...) Západ tehdy obecně podporoval radikální islamisty, protože mu často pomáhali omezovat sovětský vliv (...)“ (Respekt.cz, 9. 10., 20). Respekt cituje odborníka na Blízký východ, který zmiňuje, že představitelé západní politiky ani samotný Izrael nepočítal, v co se Hamás přetvoří – vytvořil radikální křídlo a začal proti Izraeli bojovat (ibid). Ke stejné beznaději, kterou cítí Izraelci teď, přirovnává Respekt událost, která se stala izraelské rodině Haranových v roce 1979. Pár let po Jomkipurské válce se čtyři palestínští teroristé vylodili ve městě Naharija, vyrazili do domu rodiny a otce s dcerou odvěkli a zabili. Matka schovaná na půdě k sobě tiskla své druhé dítě tak moc pevně, až ho zardousila (Respekt.cz, 11. 10., 21). I charakteristik Izraele, které se snaží ho hlouběji zasadit do historického kontextu, je v článcích nespočet. Podle informací Respektu „Izrael vznikl jako první skutečně bezpečný prostor pro všechny Židy a svět si za osmdesát let jeho vítězných válek s nepřátelskými arabskými sousedy zvykl, že izraelská armáda a prvotřídní tajné služby umějí tomuto závazku dostát. A když obyvatelé Jeruzaléma, Tel Avivu a dalších měst začalo ohrožovat nové riziko v podobě sebevražedných atentátníků přicházejících z palestinských území,

postavil Izrael bez ohledu na kritiku ze zahraničí na svých hranicích bytelný plot, někde zed“ (Respekt.cz, 14. 10., 22).

Odvětná operace Izraele po útoku Hamásu na sebe nenechala dlouho čekat. Respekt zmiňuje, že to nebyl první případ, kdy izraelská armáda vstoupila na území Gazy. Prvně k tomu došlo roku 2009 v období patnáctidenní invaze a podruhé v roce 2014. Avšak nynější útok je masivnější – budovy jsou bez varování ničeny, mezi oběťmi jsou jak příslušníci Hamásu, tak civilisté (Respekt.cz, 14. 10., 23). V souvislosti s tímto odvetným útok zmiňuje Respekt minulý odvetný útok Izraele proti Organizaci pro osvobození Palestiny (OOP), která na něj z části Libanonu na izraelských hranicích útočila. Cílem bylo OOP vyhnat z Libanonu a zničit jejich infrastrukturu, což se nakonec povedlo. Následkem ale byla „(...) brutální eskalace násilí, a ta vedla ke strašlivé tragédii. Milice, které byly spojenci Izraele a operovaly v zóně kontrolované Izraelem, zmasakrovaly (...) stovky, možná tisíce palestinských a libanonských civilistů – včetně mnoha žen, dětí a starých lidí“ (Respekt.cz, 4. 11., 25). Podle Respektu je dalším milníkem, ke kterému je spor mezi Izraelem a Hamásem přirovnáván, následná odvetná akce USA po 11. září. USA udělaly „řadu nešťastných rozhodnutí, za něž pořád platí“ (Respekt.cz, 21. 10., 24). Země začala válku proti al-Káidě a Tálibánu, kterou po dvaceti letech stejně prohrála. Prezident Biden se v reakci na tuto situaci snaží apelovat na Izrael, aby umožnil Palestincům nějaké politické východisko (ibid.).

Téměř neexistující antisemitismus a neochvějná podpora ČR Izraeli je mnohým záhadou. Jeden z důvodů je možné si zařadit do historického kontextu: „Československo pomáhalo Izraeli už při jeho dramatickém vzniku. Kvůli pozdější izolaci se nám pak vyhnuly první západní, jedem antisemitismu ovlivněné vlny kritiky Izraele v osmdesátých letech, zatímco na prvoplánově nenávislnou politiku komunistických států vůči Izraeli diktovanou z Moskvy byla přirozenou reakcí naopak náklonnost k demokratickému prozápadnímu židovskému státu“ (Respekt.cz, 30. 4., 27).

Pod humanitární rámec lze zařadit, informace, kterou uvádí Respekt, že po útoku Hamásu na Izrael bylo slyšet defenzivních hlasů proti rozsahu humanitární pomoci Palestincům. Představitelé různých zemí oznamovali, že prozkoumají, v jakém množství je pomoc pro Palestince poskytována a kam směřuje, avšak šéf evropské diplomacie J. Borell prohlásil, že by za tento teroristický čin neměli pykat všichni Palestinci. Mluvčí komise následně prohlásil, že i zde dojde k prozkoumání podpory, která do země proudí, ale zatím se zastavovat nebude. Samotnému Hamásu žádné finanční příspěvky od EU nepřicházejí od

roku 2007, kdy získal vládu nad Gazou. Některé organizace poskytují pomoc přímo na palestinském území jako například německá GIZ (údaje před odvetnou operací Izraele, pozn. autorky práce) (Respekt.cz, 10. 10., 28).

„Mrtvá těla demonstrativně vláčená ulicemi Gazy, kde na ně lidé plivou a vysmívají se jim. Stárnoucí žena obklopená rozesmátými teroristy, kteří ji nutí držet zbraň a dělat do objektivu vítězné věčko. Chlapec hozený mezi palestinské děti, které mu ubližují. Další zajaté děti v zavřené v kurnících“ (21) – tak v Respektu popisuje události spáchané na Izraelských kibucech Josi K. Halevi. Počet zabitých Izraelců se odhaduje na 1200. „O nic méně děsivé ale nebylo sledovat, s jakou lehkostí se vrazi pohybují od domu k domu, vraždí a unášejí jejich obyvatele“ (ibid).

Respekt zmiňuje, že během pokračujícího konfliktu a odvetné akce, kterou provedla Izrael, byla zasažena nemocnice al-Ahli, což už tak nevyhovující lékařské péči v Gaze nepřispělo. Pouze osm z 36 nemocnic nacházejících se v Gaze může nadále poskytovat péči zraněným či nemocným. Podle OSN byly zničeny také dvě třetiny škol, několik kostelů a přes sto mešit (Respekt.cz, 13.1., 35). Obecně se momentální situace v Gaze dá popsat jako humanitární krize. „Izrael nařídil vyklizení severní poloviny pásma, tedy (...) zhruba jednoho milionu obyvatel. Ale pásmo zároveň prakticky nelze opustit. Na jeho jižní hranici s Egyptem se hromadí humanitární pomoc, kterou do oblasti vyslaly muslimské země jako Turecko, Katar nebo Spojené arabské emiráty. Americký ministr zahraničí Antony Blinken (...) uvedl, že Spojené státy se snaží spolu s Izraelem vypracovat plán, který by umožnil distribuci pomoci, aniž by se dostala do rukou hnutí Hamás (...)“ (Respekt.cz, 18. 10., 31).

Po třech týdnech po útoku Hamásu zaútočila izraelská armáda mimo jiné na uprchlický tábor, kde zneškodnila dva vysoce postavené velitele Hamásu, ale také stovky civilistů (Respekt.cz, 4. 11., 33). Situace, která probíhá na obou stranách je popisována Respektem mnoha způsoby: „proud obrazů umírajících a zraněných na obou stranách je nesnesitelný. Vidíme zmrzačené děti. Vidíme zabitě děti. Umučené ženy. Ruiny. Smrt a utrpení přitom obvykle v běžném člověku nemají etnické, ideologické či náboženské nálepky. Civilista zbavený života je jednoduše civilista zbavený života. Bez ohledu na to, zda se jedná o obyvatele izraelského kibucu nebo obyvatele palestinské Gazy“ (Respekt.cz, 21. 10., 32). Navazuje tvrzení autora Respektu, že: „(...) mezi oběťmi sice není rozdíl a smrt každého civilisty je stejně strašná, totéž ale neplatí pro morální vinu“ (ibid.). Hamás využívá utrpení civilistů jako zbraň a štít, za který se schovává. Když Izrael ohlásil útok a vydal

doporučení, aby se obyvatelé Gazy evakuovali, Hamás reagoval prohlášením, aby zůstali ve svých domovech. „Hamás je vůbec proslulý výroky, jež smrt Palestinců vnímají jako dobro nadřazené životu“ (ibid.). Během zmiňované odvetné izraelské akce bylo na Gazu shozeno 10 000 bomb. „Zničena byla minimálně desetina tamních budov, více než polovina z 2,2 milionu obyvatel uprchla ze svých domovů. Stovky tisíc však zůstaly – někteří z přesvědčení, jiní protože jsou na náročný přesun příliš slabí nebo o své nemohoucí příbuzné pečují“ (Respekt.cz, 11. 11., 34).

Respekt konstatuje, že potravinová situace v Gaze je nevídaná. Pokud se nepřijmou další a nová opatření, podle organizace OSN pro výživu a zemědělství bude Gaza čelit hladomoru, jimi naposledy ohlášen v Jižním Súdánu v roce 2017. Humanitární pomoc je stále blokována Izraelem (Respekt.cz, 19. 3., 36). „(...) mnohé hladovějící palestinské rodiny několik dní v týdnu nejedí vůbec nic, případně se naživu drží požíváním kaktusů a potravy určené před válkou oslům či holubům“ (Respekt.cz, 31.3., 37). Přestože je Gaza pod dvouroční izraelskou blokádou, 15. března připlula první loď pod záštitou organizace World Central Kitchen, která se zabývá oblastmi, které trpí potravinovou krizí. Vozidla jejich organizace se nedlouho na to stala terčem izraelské armády, která v reakci na to ukončila dodávku do zasažené oblasti (Respekt.cz, 4. 4., 38). V Gaze tedy stále trvá problém humanitárních dodávek.

Pod politický rámec je zprvu vhodné zařadit, jaký důvod měl vlastně Hamás k vyvolání dalšího izraelsko-palestinského konfliktu. Podle Respektu by jedním z motivů mohla být snaha zabránit chystané dohodě mezi USA, Izraelem a Saúdskou Arábií. „Ta by průlomově normalizovala vztahy mezi dvěma nejdůležitějšími státy v oblasti a vytvořila novou bezpečnostní i ekonomickou architekturu, jež by – mírně řečeno – nebyla výhodná pro Írán“ (Respekt.cz, 8. 10., 39). Vliv na Blízký východ a tamější situaci má po desetiletí postup Washingtonu, hlavně válka v Iráku, která už tak vratkým vztahům mezi Íránem a Araby a šíity a sunnity nepomohla. Po ústupu americké armády z Blízkého východu vznikl prostor, který naplnily mocnosti jako Írán, Saúdská Arábie, Turecko, Rusko, Izrael a všechny chtěly naplnit své touhy (29). Podle Respektu představitelé Izraele řeší, jak během konfliktu postupovat. Ja'ir Golan, což je bývalý zástupce velitele izraelské armády, se vyjádřil tak, že nejdříve je potřeba vyhrát válku, až pak řešit další politické postupy (21). Experti varují před rozšířením konfliktu – může se zapojit USA, Írán či Rusko, které by tím odvrátilo zrak od války na Ukrajině. Klíčovým by se stala podpora Evropy (22).

V médiích se hromadně diskutuje, jaké země se do konfliktu zapojují a které nikoli. Respekt uvádí, že Amerika se do konfliktu zapojila téměř okamžitě – vyjádřila podporu Izraeli a teroristické činy Hamásu odsoudila. Navíc Izraelce varovala, aby se nenechali ovládnout hněvem, stejně jako to udělala USA po 11. září. Čína ani Rusko se zatím v konfliktu neangažovaly, přestože dlouhou dobu vynakládaly snahu na Blízký východ proniknout. Čína například sehrála klíčovou roli při obnově diplomatických styků mezi Saúdskou Arábií a Íránem a Rusko navázalo vztahy s Izraelem. I tak se nijak nepodílejí na uvolnění napětí a řešení situace (24). Podle informací Respektu v USA na počátku konfliktu většina lidí podle průzkumu podporovala Izrael a politická scéna (až na pár výjimek) vyjadřovala proizraelské sympatie, proti čemuž protestovali například studenti Kolumbijské univerzity (Respekt.cz, 17. 10., 40). Sympatie se projeví například přikloněním se prezidenta Bidena na stranu Izraele, když došlo k útoku na nemocnici al-Ahli v Gaze, ke které se nikdo nepřihlásil. Úsilí Spojených států udržet situaci pod kontrolou se však příliš nedaří. Snaha Bidenovy administrativy podporovat Izrael a zároveň komunikovat s arabskými zeměmi a palestinskou samosprávou se zdá být riskantním krokem (31). „V tomto umění nemožného patří prezident Biden k nejjobratnějším praktikům. Izraelce přivinul na hrud' a utěšil svým nadáním pro empatii. Zároveň však izraelským představitelům tiše pošeptal do ucha, že musejí postupovat pomalu, opatrně, vyhnout se širší válce a postupně směřovat k řešení v podobě dvou samostatných států. Jen to může v budoucnu zajistit bezpečnost“ (Respekt.cz, 28. 10., 41). Dále se USA snaží Kataru pomoc s vyjednáváním dohody o propuštění rukojmích a upozorňují Írán a Hizballáh před možnou eskalací konfliktu (ibid.) Katar v tomto případě může mezi Izraelem a Hamásem sehrát důležitou roli prostředníka. S Izraelem totiž udržuje vazby a s Hamásem vztahy na přátelské úrovni. „Podpora Kataru Hamásu se často kritizuje, pravda je však taková, že bez prostředků by žádné příměří nebo mírové dohody nebyly možné“ (Respekt.cz, 10. 3., 48).

Respekt uvádí, že hned po útoku Hamásu na Izrael se na jeho stranu postavila i Česká republika a Jan Lipavský ihned odletěl do Izraele (Respekt.cz, 14. 10., 30). Při snaze vyjednat humanitární příměří mezi Hamásem a Izraelem byla Česká republika jako jedna ze 14 zemí proti. Důvodem byla podle velvyslance při OSN Kulhánka fakt, že nebylo podchyceno propuštění izraelských zajatců a samotný teroristický čin nebyl odsouzen. Ministryně obrany Černochová dokonce vyjádřila svůj nesouhlas nadále v OSN setrvat, pokud „fandí teroristům“ (Respekt.cz, 4. 11., 42). „České spojenectví s Izraelem vždy vycházelo z toho, že jde o jedinou demokratickou zemi na Blízkém východě, jež je s námi

spojená pevnými historickými a kulturními vazbami a má právo na obranu před otevřeně deklarovaným nepřátelstvím okolních arabských států“ (Respekt.cz, 10. 2., 47).

Měsíc po konfliktu zpřístupnil Egypt hraniční přechod Rafáh pro těžce zraněné, kteří se potřebují z oblasti dostat. Biden nadále vyzývá k zastavení bojů, aby se z oblasti dostali rukojmí. Netanjahu prohlásil, že nebude souhlasit s příměřím do té doby, než Hamás nepropustí rukojmí (33).

Jak zmiňuje Respekt, ve veřejném diskurzu se začínají ozývat hlasy pro vytvoření vlastního palestinského státu, který se mnoho lidem zdá nevyhnutelný, už jen kvůli tomu, že se „obyvatelé Pásma Gazy dostali do smrtonosné pasti, z níž není úniku“ (Respekt.cz, 11. 11., 43). Izrael odpovídá: „Izrael je existující stát (...), který má právo na existenci a hájení vlastních zájmů. Tím je v první řadě bezpečnost. K jejímu naplnění musí Izrael vojenskou pozemní operaci dokončit, zabít nebo vyhnat lidi spojené s Hamásem, zničit maximum jeho tunelů, skladů, výroben zbraní a dalšího teroristického zázemí“ (ibid.). Problematickým však je, že mezi oběťmi jsou i obyčejní civilisté. Veřejně málo zaznívá, že Hamás má tu možnost s tím něco udělat – může propustit izraelské rukojmí z kibucu a také z festivalu, který se konal osudného 7. října. Veškerá domluva by měla začít tímto požadavkem (ibid).

„Cílem izraelské odvety za říjnový teror je zkrátka zničit Hamás. A příměří, po kterém ve společném prohlášení volají humanitární a lidskoprávní agentury OSN, by tomu z izraelské perspektivy bránilo“ (34). Kritici tvrdí, že kroky Izraele začínají být nepřijatelné. Respekt uvádí, že Izrael takové názory nechápe – „o Gaze uvažuje v podstatě jako o sousední zemi, jejíž vládou je Hamás. Upevnění jeho moci je pak pro Izrael existenční hrozbou – a jak ukázalo vraždění 7. října, tak nejde o stylistickou hyperbolu“ (ibid). Otázka zní, kdo převezme otěže po Hamásu, pokud se ho podaří eliminovat. Americká vláda je pro scénář, aby Gazu převzala Palestinská samospráva. Ta vznikla díky mírovým dohodám v Oslu a má být stavebním kamenem budoucího nezávislého státu Palestina (ibid). Netanjahu s touto variantou nesouhlasí, podle jeho perspektivy by měla být Gaza spravovaná izraelskou armádou. Mezi USA a Izraelem tak nastává spor, kdy se Bidenova vláda stále víc odklání od určitých postojů izraelské vlády. V USA se naopak zvyšuje tlak na vytvoření jasného plánu, který by poskytl reálný výhled na budoucí mírové řešení ve formě dvou samostatných států – Izraele a Palestiny. „Biden se podle všeho snaží kráčet po laně mezi oprávněnými zájmy Izraele a hrůzou, která válečné tažení proti Hamásu provází“ (Respekt.cz, 14. 11., 44). Začínají se objevovat malé postupy americké vlády proti aktům Izraele v Hamásu. Respekt

uvádí, že jedním z nich je ukončení vydávání víz těm, kteří „mají něco společného s násilím osadníků proti palestinským komunitám“ (Respekt.cz, 21. 12., 45). I nadále si USA trvá na tom, že po ukončení konfliktu by v Gaze měla vládnout Palestinská samospráva (ibid.).

Podle informací Respektu byl dalším odvetným krokem, jež podnikl Izrael, atentát na vysoce postaveného lídra Hamásu, včetně dvou vojenských velitelů. K tomuto činu došlo na území Hizballáhu, který je daleko silnější než Hamás a dokonce pomáhá s jeho výcvikem. Po odvetné operaci Izraele se na hranicích Izraele a Libanonu po dobu 3 měsíců neustále střílí. Hizballáh má teď v rukou rozhodnutí, zda se pustí do odvetného útoku. Pokud to udělá kvůli palestinskému předákovi, riskuje tím konflikt, který by pro něj nemusel vyjít dobře. Další možností je nadále si od války držet odstup a dál upevňovat svou moc (Respekt.cz, 3. 1., 46). Respekt uvádí, že po několika měsíčním trvajícím konfliktu hrozí podle OSN v Gaze hladomor, pokud se nepřijmou další opatření (36). Organizace World Central Kitchen na území odeslala loď s potravinovou pomocí, však při následném převozu byla vozidla této organizace zasažena s území se stáhla. Americké ministerstvo požádalo izraelskou armádu, aby zvýšila možnost dodávky potravinové pomoci. Šéf evropské diplomacie nařkl Izrael, že využívá hlad jako zbraň (38).

Ze soboty 13. na neděli 14. dubna zaútočil Írán na Izraele. Útok přišel jak z území Íránu, tak od jeho spojenců – Hizballáhu a Hútiů. I Izraeli pomohli odrazit útok spojenci: Američané. Přesný důvod tohoto činu není znám, ale příčinou může být „(...) údajný útok Izraele (který ho oficiálně nepotvrdil, ani nevyvrátil) proti íránskému konzulátu v Damašku z 1. dubna letošního roku. Při něm byl usmrcen jeden z vrchních velitelů Islámských revolučních gard generál Mohammad Rezá Zahádí“ (Respekt.cz, 14. 4., 49) nebo dlouhotrvající „tajná“ válka mezi těmito zeměmi. Před útokem Biden opět vyjádřil Izrael podporu a apeloval na Írán, aby útok nepodstupoval (ibid).

Podle informací Respektu v Izraeli dochází k převratu – představitelé izraelské armády začínají kritizovat Netanjahuovu strategii, kterou vede válku. Izraelský premiér dokonce prohlásil, že nepřipustí, aby Gazu spravovala napřímo Izrael. Izraelští představitelé si totiž konečně připustili to, před čím je představitelé Ameriky nesčetněkrát varovali. Bez jasného plánu na vytvoření stabilní vlády v Gaze bude docházet k neustálým povstáním, jako tomu bylo u Spojených států v Afghánistánu a Iráku. Izraelský premiér nadále prohlašuje, že válku neukončí, dokud nezvítězí. Vítězstvím je v tomto případě myšlena buď kapitulace Hamásu či jeho vyhlazení. O poválečném uspořádání Netanjahu nechce mluvit, protože si

sám není jistý, jak to dopadne. Jelikož mu mnoho Izraelců připisují vinu za nepřipravenost na útok 7. října, je dost možné, že by musel z funkce odstoupit. Proto mnozí předvídají, že se bude snažit válku prodlužovat (Respekt.cz, 19. 5., 50).

Na konci května se do konfliktu zapojil i Mezinárodní trestní soud (ICC). Podle Respektu byla vydána žalobcem ICC žádost o zatykač na 5 představitelů Hamásu (např. Sinvára) a Izraele Netanjahua). V Izraeli z tohoto přístupu byli překvapeni a země i političtí představitelé se kolem Netanjahua semkli. Biden i český premiér Fiala se k tomuto kroku také vyjádřili negativně vůči tomu, aby byli stejné „kategorie“ zařazení představitelé demokraticky zvolené vlády a představitelé islamistické teroristické organizace. ICC odsuzuje pouze případy, kdy se „způsoby vedení válečného konfliktu odchýlily od běžně uznávaných lidskoprávních norem a mezinárodních konvencí“ (Respekt.cz, 21.5., 51) ne právo Izraele na vlastní stát. ICC tak proto mohla svůj postoj přehodnotit a jedno obvinění oddělit od druhého (ibid.).

3.2 Hlasy v médiích

3.2.1 A2larm

Prostor v mediálním prostředí často dostávají různí odborníci, kteří se zabývají v tomto případě izraelsko-palestinským konfliktem nebo souvislostmi s ním spojené. A2larm vedl rozhovor s odborníkem na Blízký východ Turečkem o situaci, kdy v říjnu Hamás zahájil nečekaný útok na Izrael. Zemřelo při něm stovky jeho bojovníků, které se dostaly na jih země a páchaly násilí na civilistech, včetně vražd dětí a znásilňování žen (2). Dalším odborníkem na Blízký východ Janem Danielem, hovořil A2larmu o momentální náladě v arabských zemích. Jakým stylem vnímají postoje Ameriky, Evropy i ČR nebo jak reagují jejich jednotlivé vlády na danou situaci. „Viděli jsme třeba spektakulární jordánské aktivity jako letecké dodání humanitární pomoci přímo do Gazy a Egypt, stejně jako Jordánsko, jsou velmi aktivní v jednání o návrzích příměří“ (18). Marek Čejka, uznávaný politolog a specialista na dění v Izraeli a Palestině, nabídl v A2larmu širší kontext izraelsko-palestinského konfliktu. Jeho kořeny sahají až k nepokojům v roce 1929, kdy se část arabsko-palestinského obyvatelstva vzbouřila jak proti Britům, tak i sionistům (A2larm.cz, 19. 1., 53). S europoslankyní Markétou Gregorovou z pirátské strany proběhla v tomto deníku diskuze na téma dezinformací v konfliktu mezi Izraelem a Palestinou. Podle A2larmu koluje tvrzení, že Palestina se pro organizaci Hamás sama rozhodla. To však proběhlo v roce 2005 a od té doby se situace výrazně změnila (A2larm.cz, 27. 11., 52).

Nespokojenost se současnou situací vyjadřují studenti na některých amerických univerzitách. A2larm zmiňuje, že jejich cílem je, aby univerzity přestaly spolupracovat se zbrojařským průmyslem, který dodává zbraně do Izraele, a také od něj nepřijímat peníze na výzkum. Většina protestů takového druhu končí zásahem policie, jako tomu bylo v případě demonstrace na Kolumbijské univerzitě. Vedení této univerzity nechtělo na požadavky studentů přistoupit. Některé školy byly však k návrhům vstřícní a na požadavky přistoupily (A2larm.cz, 4. 5., 56). Studenti také okupovali dublinský kampus Trinity Collage za podporu Palestiny. A2larm uvádí, že jeden z požadavků byl, aby univerzita přerušila veškeré vazby s izraelskými institucemi. Vedení školy souhlasilo, a proto se mohl protest po pěti dnech rozpustit (A2larm.cz, 13. 5., 57). I v českém školním prostředí docházelo k protestním akcím. A2larm zmiňuje, že demonstrace probíhala před Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze. Protest měl za cíl upozornit na situaci, že univerzita se k událostem, které se dějí v Gaze, nevyjadřuje. Akce byla svolána skupinou Academics against apartheid (A2larm.cz, 2. 5., 58).

Dalším uskupením, které pořádá protestní akce za práva Palestinců, je queer kolektiv s názvem Prague 4 Palestine Youth. A2larm uvádí, že mimo jiné tento kolektiv také sdílí o této tématice různé informace na sociálních sítích. Jejich cílem je osvěta a podpora dalších aktivistů. Rozhovor A2larmu odkrývá, že se potýkají s ne příliš vřelou zpětnou vazbou, když prohlásí, že podporují Palestinu. Na sociálních sítích některým z nich přicházejí dokonce sexuální výhrůžky (A2larm.cz, 19. 3., 54). Jedním z protestů, který tento kolektiv spolupořádá, se uskutečnil na Klárově. Kritizovala se česká média, politici nebo zbrojní průmysl. Tohoto protestu se zúčastnili i Tamara a Tomáš Klusovi, kteří zdůrazňovali důležitost lidských práv a základní empatie a solidarity (A2larm.cz, 24. 3., 61). Další solidární demonstrace, které se účastnil nejenom kolektiv Prague 4 Palestine Youth, začínala na náměstí Jana Palacha a končila na Václavském náměstí. Zúčastnilo se jí přes 500 lidí. Cílem tohoto pochodu bylo upozornit na hrůzné činy, které páchá Izrael v pásmu Gazy a zdůraznit spoluzodpovědnost západních vlád. Nakonec průvodu si demonstrující lehli na Václavském náměstí na zem a zůstali několik minut nehybní, čímž symbolizovali oběti (A2larm.cz, 22. 4., 55).

K podpurným akcím se přidávají i umělci, na které se následně valí vlna kritiky. A2larm uvádí, že již zmiňovaní manželé Klusovi se rozhodli nezavírat před utrpením civilistů v Gaze oči. Tomáš Klus se veřejně zastal lidí v Gaze a poukázal na hrozivé

podmínky, ve kterých jsou nuceni žít. Vlna kritiky na jeho adresu se snesla téměř okamžitě (A2larm.cz, 27. 3., 59). V dalším případě čeští umělci na cenách Anděl rozvinuli transparent, na němž stálo „Artists for ceasefire“. V otevřeném dopise prezidentovi více než 300 umělců požaduje příměří v Gaze. Nechtějí, aby umírali další nevinní lidé (A2larm.cz, 30. 3., 60).

3.2.2 Respekt

Odborník na Blízký východ Marek Čejka se vyjádřil v Respektu ohledně toho, jak se proměnilo palestinské hnutí a jak se mu povedlo překvapit Izrael. Odpovídal na otázky, jak hnutí Hamás vzniklo a zasazoval je do historického i aktuálního kontextu. Zmínil také spojence organizace Hamás (20). Prostor k vyjádření v Respektu dostali také přední představitelé České republiky. Například ministr Lipavský, který odpovídal nejen na otázky ohledně izraelsko-palestinského konfliktu. Respekt se ho tázal, jak se dívá jako představitel země, která je spojencem Izraele, na jeho postup vůči civilistům v Gaze. Odpověď byla kladná, doplněná o informaci, že vždy apeluje na principy humanitárního práva (Respekt.cz, 6. 2., 62). Prezident Pavel se v Respektu naopak vyjadřoval k tomu, jak česká zahraniční politika pomáhá s ukončením konfliktu. Podle něj to znamená odsoudit útoky Hamásu ze 7. října a zároveň apelovat na Izrael, aby se držel mezinárodních pravidel a ochraně civilistů (Respekt.cz, 26.2., 63).

Podle informací Respektu musel být na Kolumbijské univerzitě uzavřen kampus kvůli dvěma skupinám protestujících. Propalestinští studenti odsuzovali jednostranné předkládání událostí na Blízkém východě, které označují za proizraelské. O kousek dál byla stejně velká skupina protestujících studentů, kteří však přišli podpořit Izrael. Jejich projev byl daleko poklidnější, doplněný o zpěv tradiční židovské písně. Skupiny se navzájem nekontaktovaly (40). Další protest na této univerzitě, kdy musela dokonce zasahovat policie, byl z konce dubna. Studenti požadovali ukončení války v Gaze. V tomto případě se zabarikádovali v jedné z hlavních budov, kterou přejmenovali po zabitě šestileté holčičky z Palestiny. Svědectví doložila studentka Kolumbijské univerzity Barbora Chaloupková, která je zároveň redaktorkou Respektu (Respekt.cz, 2. 5., 65).

Respekt uvádí, že strach mají i berlínští Židé. První z momentů, kdy se začali bát, byl útok Hamásu na izraelský kibuc. Další byl během následných propalestinských demonstracích, kdy aktivisté hlásali slogany, které evokovaly vymazání území Izraele

z mapy. Zapálené Molotovy koktejly hozené na židovské komunitní centrum nebo nasprejované Davidovy hvězdy na domech po celém Berlíně jsou jen další činy, které v nich vyvolávají obavy. Židé raději schovávají jarmulku pod kšiltovkou, jsou více všímaví a rodiče se rozhodují, zda pošlou své děti do školy (Respekt.cz, 4. 11, 26).

Prostor dostal také bývalý obyvatel napadeného kibucu Hanan Cohen. Respekt uvádí, že je jedním z jeho zakladatelů a odpovídal na otázky týkající se útoku Hamásu. Teroristi mu zajali sestru a jejího manžela, o kterých doteď nemá žádné zprávy. Cohen zná většinu obětí, které během 7. října přišli o život. Vypráví také o tom, jak z dříve vyprahlého místa (kibucu, pozn. autorky bakalářské práce) udělali zeleň. Cohen byl průvodcem a celou svou kariéru turistům vykresloval Izrael, která pro něj symbolizovala právě zelenou barvu. Teroristi tomu chtěli zabránit, ale Izrael bude opět zelená. „Žádný z teroristů nesmí přežít, i kdyby to stálo život mé unesené sestry a dalších“ (Respekt.cz, 14. 10., 64).

3.3 Diskurzivní strategie – emocionální apel

3.3.1 A2larm

Nejčastější diskurzivní strategií u obou periodik byl emocionální apel. Média často během těchto konfliktů zdůrazňují emocionální aspekty toho, jak oběti trpí, aby čtenářům přiblížila realitu a závažnost situace, vytvořila empatické spojení mezi čtenářem a obětí konfliktu nebo také proto, aby se lidé nad situací více zamysleli. A2larm zmiňuje takové jako: „Gazané nemají kam utéct, umírají ve vlastních domech nebo přežívají na ulicích a v sutinách, bez vody, jídla a elektřiny, s dětmi na rukou. Do přehlcených nemocnic proudí desetitisíce lidí a stovky raněných dětí, které už se nikdy neuzdraví. Brzy budou i jich tisíce. Márnice jsou přeplněné už teď a brzo nebudou chladit“ (9) nebo „lidé v Gaze procházejí nezměrným utrpením, denně umírají, množí se důkazy o záměrném zabíjení civilistů, včetně úplně malých dětí, padají jim na hlavu bomby, jsou odstřelováni snipery, přicházejí o své blízké, vidí své děti umírat hlady nebo žízní“ (8). Příspěvky „nedokázala bych si představit, jak strašně mě zasáhne vývoj izraelsko-palestinského konfliktu, jak těžce budu prožívat mlčení českých médií, jednostrannou vládní obhajobu Izraele, většinový souhlas společnosti se zvěrstvem páchaným na obyvatelích Palestiny. Se svým postojem si přitom připadám strašně sama“ (A2larm.cz, 11. 3., 66) vyjadřují smutek a projev solidarity s oběti. Často se zdůrazňují i humanitární nedostatky, protože civilisté nemusí snášet pouze příkoří odstřelování, ale i nedostatku potravy, vody a lékařské péče. „Podle zprávy všechny domácnosti vynechávají denně jídlo, dospělí omezují své přídělky, aby se mohly najíst děti“

(12), „Pocit bezpečí a důvěry ve stát je dnes v Izraeli otřesen, obnovují se hluboké historické rány, lidé se bojí o své unesené děti“ (9). Jako o „probuzení do hororu a zjištění, že to není noční můra“ mluví Izraelci o 7. říjnu (9). O probuzení do stejného „hororu“ mluví i obyvatelé Gazy, kteří z něj nemají kam uniknout (ibid). Přestože se zveřejňují svědectví o „mučení, znásilňování či vraždění civilistů i celých rodin“ (1) v Izraeli, A2larm zmiňuje i obrácenou stranu mince, že není možné Hamás jen tak odstranit, protože na území Gazy „nyní žijí na stísněném prostoru přes dva miliony lidí, z nichž polovinu tvoří děti“ (ibid).

Často se komentáře snaží apelovat na morální hodnoty a kritizují momentální situaci. A2larm uvádí: „mezi evropskými i světovými politiky roste míra znepokojení týkající se utrpení civilistů v Gaze. Jedinou výjimkou je česká vláda, které počínající hladomor vyvolaný Izraelem nestojí za zmínku“ (12). „Sebepojetí Čechů vykazuje značnou míru *naivity* kombinované se *šovinismem* a *dětským přesvědčením*, že každý konflikt lze interpretovat jako souboj dobra se zlem. Češi se pochopitelně vidí vždy na straně dobra“ (A2larm.cz, 15. 4., 69). Tento úryvek kromě emocionálních výrazů využívá dichotomii dobra a zla, což je často účinný způsob, jak emocionálně zaujmout publikum a vyvolat v něm určité morální postoje.

V člancích nalezneme i části, které záměrně přehání, aby zdůraznily vážnost situace: „*Brutální smrt* lidí, kteří zemřeli 7. října, *násilný vpád* do domovů lidí, *děsivé trauma*, které útok způsobil nejen rodinám mrtvých a unesených, ale mnoha dalším lidem v Izraeli i jinde ve světě, jsou dost strašné události samy o sobě a nepotřebují přece být nijak zveličovány tím, co se nestalo“ (9). Článek publikovaný na A2larm.cz (12. 10., 1) dokonce označuje tento konflikt za „nejsmrtonosnější (...) na izraelsko-palestinském území od jomkipurské války v roce 1973“.

V samotných člancích zaznívá, že situace není jen černobílá a informací je v mediálním prostoru dost. Hlavní je netolerovat násilí a odpírání lidských práv. Autorka A2larmu na toto téma dodává: „Mrzí mě, že tenhle základní element skutečné demokracie některá média nechápou a výběrem témat nás tlačí do jednoho názorového spektra. A my, kteří čteme takzvaná seriózní média, jíme kvalitní potraviny a pijeme dobré kafe, se naivně domníváme, že si svůj světonázor tvoříme výhradně podle sebe“ (A2larm.cz, 20. 10., 68). Další dodává: „etnicita nebo národnost nejsou žádné povahové vlastnosti a princip kolektivní viny je cesta do strašlivého pekla. Měla jsem za to, že jsme to jako lidstvo koncem minulého

tisíciletí alespoň v hrubých rysech pochopili – a srdce v tomto případě puká mně, že takovou banalitu vůbec musím psát (8). Morální apel je v těchto případech více než zjevný.

„Největší krize za posledních padesát let. Hamás rozpoutal válku s Izraelem“ (1). „To, jak bude pokračovat válka v Izraeli, se týká náš všech“ (9). „Proč zavíráme před Gazou oči? (...)“ (68). „Vykořeněné olivové háje a osadnické milice. Napětí na Západním břehu se stupňuje“ (4). „Český postoj k válce v Izraeli a Gaze je morálním i politickým selháním“ (15). „Podle OSN používá Izrael hladovění jako válečnou zbraň proti civilistům“ (12). „Lze se stále vyhnout „velké válce“? Poslední výměna útoků mezi Íránem a Izraelem dostává Blízký východ na okraj propasti“ (7). „Člověk v tísní vyhlásil sbírku na pomoc dětem. Neuvěříte, co se stalo“ (8).

Tyto titulky spadají do kategorie diskurzivní strategie také. Jsou pravděpodobně tím prvním, co spatříme a mohou přispět k tomu, že si daný článek vyberme a přečteme. Výše zmíněné titulky deníku A2larm využívají různé strategie, aby upoutaly pozornost, vyvolaly emocionální reakce a podpořily zapojení čtenářů do diskutovaných témat. Titulky „To, jak bude pokračovat válka v Izraeli, se týká náš všech“, „Proč zavíráme před Gazou oči? (...)“ se snaží morálně apelovat na čtenáře, zároveň druhý nadpis vyjadřuje kritiku, která čtenáře vyzývá k zamyšlení nad jeho postojem a možným přehlížením problému. Strategie zde může být stimulovat čtenářovu zvědavost a pocit viny nebo odpovědnosti. Nebo titulek „Vykořeněné olivové háje a osadnické milice (...)“ používá konkrétní obrazy k popisu situace, a to může vyvolat emotivní reakci.

3.3.2 Respekt

Celá situace izraelsko-palestinského konfliktu se dá podle Respektu vykreslit jako riziko, „které si nikdo před deseti lety neuměl představit“ (22). Konflikt je plný emocionálně nabitých charakteristik toho, co zažívají civilisté na obou stranách a v čtenáři zanechávají pocit smutku a šoku. Respekt některé uvádí: „nynější válku v Gaze vyvolal svým bestiálním masakrem Hamás, který stále trýzní sto unesených občanů a občanek Izraele“ (37). Útok byl označován jako „brutální a nelidský“ (29) nebo „šokující a neuvěřitelně brutální“ (32). „Mrtvá těla demonstrativně vláčená ulicemi Gazy, kde na ně lidé plivou a vysmívají se jim. Stárnoucí žena obklopená rozesmátými teroristy (...). Chlapec hozený mezi palestinské děti, které mu ubližují. Další zajaté děti zavřené v kurnících (21). Přesně tak se vyjadřoval Respekt po útoku Hamásu 7. října 2023. V Respektu se začala objevovat svědectví přímo ze zasažených oblastí, díky kterým mohl čtenář sledovat skutečnost očima oběti. „Maloval jsem

(...) obraz Izraele a jeho barva byla zelená. A tomu životu teď chtěli teroristé zabránit. Nedá se mu ale zabránit, ani kdyby byl počet obětí dvojnásobný. Jak jsem říkal, teď je krajina spálená, ale tím to nekončí. Zase bude zelená“ (64). Tak zněl příběh muže, kterému Hamás zajal sestru.

Před tím, než Izrael zaútočil na Gazu, už lidé předvíдали, že nenastane nic dobrého. Respekt uvádí: „zemře hodně lidí, kteří nemají kam utéct. Boje v městské zástavbě budou extrémně obtížné a Hamás použije civilisty zcela nelítostně ke svým účelům“ (22). Odvetný útok Izraele přinesl nová svědectví, která explicitně vyjadřovala činy a v lidech vyvolávala opět negativní emoce. „Od mučení, znásilňování a vraždění Hamásu už uplynuly dva týdny, izraelský odvetný útok naopak probíhá právě teď. I při něm umírají civilisté, jejich počet už vlastně přesáhl důsledky útoku Hamásu a nepochybně dále poroste“ (32). Pásmo Gazy se dostalo do „smrtonosné pasti, z níž není úniku“ (43) a „dodávka humanitární pomoci je kvůli blokování ze strany Izraele nadále omezená“ (36). „V katastrofální potravinové situaci se v Pásmu Gazy ocitá podle poslední zprávy každý druhý obyvatel, tedy více než milion lidí“ (36). Dubnové údaje uváděli, že trpí „akutní podvýživou 29 procent dětí mladších dvou let“ (38). S nárůstem zabitých civilistů v Gaze se na Izrael snáší vlna kritiky a jejich činy připodobňují k těm ze 7. října. Izraelci však tento negativní postoj nechápou a vyjadřují se k němu: „Podporu nejvíc potřebujeme ve chvíli, kdy útočíme proti pachatelům těchto zvěrstev. Pokud neumíte rozlišit mezi armádou, jež se snaží obětem vyhnout, a teroristickou organizací, která se je naopak snaží způsobit, ušetřete nás soustrastí“ (21). Z této interpretace vyznívá morální apel.

„Boje mezi izraelskou armádou uvěznily v oblasti většinu z tamních 2,2 milionu obyvatel, jejichž svět se doslova a bez nadsázky rozpadá. Podle údajů (ovládaného) ministerstva zahynulo už více než 32 tisíc Gazanů a více než 70 tisíc jich bylo zraněno. 80 procent obyvatel Gazy muselo opustit své domovy“ (38). Respekt zmiňuje skutečnosti spojené nejen s nedostatkem potravin: „dvě třetiny tamních rodin zůstávají nejméně deset dní v měsíci úplně bez jakýchkoli potravin (...) a živí se také plevelem, kaktusy nebo potravou určenou domácím zvířatům“ (38). „Po tragických úmrtích pod zmýlenou izraelskou palbou zbyl v místě jen velmi malý počet humanitárních pracovníků, kteří se snaží něco dělat“ (27). Po útoku na nemocnici al-Ahlí v pásmu Gazy popisují svědci „hororové scény“ (31). Tento zásah přinesl „stovky mrtvých a nepřehledné množství zraněných“ (ibid). „Proud obrazů umírajících a zraněných na obou stranách je nesnesitelný. Vidíme zmrzačené

děti. Vidíme zabitě děti. Umučené ženy“ (32). „Bez ohledu na to, zda se jedná o obyvatele izraelského kibucu nebo obyvatele palestinské Gazy. Přirozená reakce je žádat konec utrpení. Tady a teď“ (32).

„Izrael v úzkých“ (22). „Dalo se to čekat“ (29). „Půjdeme velmi agresivně“ (23). „Nedopustit, aby krize zhnisala“ (24). „Komu záleží na Palestincích“ (Respekt.cz, 21. 10., 70). „Židé se zase bojí“ (26). „V sutinách a bez naděje“ (34). „Aby Izrael jednou nelitoval“ (35). „Nepřehnali jsme to s podporou Izraele?“ (47). „V Pásmu Gazy hrozí podle OSN hladomor. Humanitární situace je bezprecedentní“ (36). „Nebezpečná brutalizace“ (37). „Gaza: utrpení civilistů, nebo hlad nepřátel?“ (38). „Pomáhat lidem v Gaze? Má to být důvod k pohoršení?“ (27).

Výše uvedené titulky z periodika Respekt využívají také různé strategie, aby vyvolaly emoce jako je lítost nebo hněv, přitáhly pozornost, a podpořily čtenářovu angažovanost a reflexi nad diskutovanými tématy. Nadpisy „V Pásmu Gazy hrozí podle OSN hladomor. Humanitární situace je bezprecedentní“, „Pomáhat lidem v Gaze? Má to být důvod k pohoršení“, „Gaza: utrpení civilistů, nebo hlad nepřátel?“ zdůrazňují humanitární krizi v Gaze a kladou otázky týkající se pomoci civilistům, které mohou vyvolat empatii a podpořit naléhavost humanitární pomoci. Nebo titulky „Aby Izrael jednou nelitoval“, „Nepřehnali jsme to s podporou Izraele?“ kriticky reflektují podporu Izraele a varují před možnými negativními důsledky, což může stimulovat debaty a sebereflexi mezi čtenáři.

Závěr

Předkládaná práce se zabývala reprezentací izraelsko-palestinského konfliktu v českých médiích. Hlavním cílem práce bylo zjistit, jaké rámování používala tato zvolená periodika nejčastěji, jakým aktérům a tématům byl v článcích dán prostor a jaká byla nejobvyklejší diskurzivní strategie.

V teoretická části práce jsme se věnovali historickému kontextu izraelsko-palestinského konfliktu a snažili jsme se tento komplikovaný a velmi rozvětvený spor shrnout do smysluplného celku, který by dopomohl k hlubšímu pochopení, proč tento konflikt 7. října 2023 znovu vypukl. Důležitými milníky byly Černé září, Jomkipurská válka, Šestidenní válka, vznik židovských osad či první intifáda. Dále byl doplněn kontext česko(slovensko)-izraelských vztahů a vztahů česko-palestinských. Vztahy České republiky s Izraelem jsou vřelé už od dob Československa, kdy byl prezidentem T. G. Masaryk. K rozluce došlo roku 1846 během komunistického režimu, nyní jsou opět vřelé. O dobrých vztazích vypovídá i četnost návštěv představitelů zemí. Momentální situace je taková, že prezident České republiky podpořil názor o ukončení bojů v pásmu Gazy (ČTK). Co se týče aktuálního stavu, veřejný diskurz v ČR dlouhodobě nesdílí homogenní názor, že jsme přáteli Izraele. Od doby, co Izrael zahájil odvetnou operaci v Gaze, se začaly v České republice konat demonstrace na podporu práv Palestinců. Následovala část o sociální a mediální konstrukci reality, kterou jsme zmínili proto, protože se často určitých událostí sami nemůžeme účastnit a nezbyvá nám nic jiného, než si je nechat zprostředkovat médii, ať už tištěnými nebo v tomto případě online. Díky nástrojům jako je framing a priming mohou být určité skutečnosti zdůrazněny a jiné potlačeny. Ve vztahu k izraelsko-palestinskému konfliktu byla přiblížena i část o reprezentaci politických konfliktů v médiích, ze které vyplynulo, že média jsou hlavními zprostředkovateli událostí a kauz a jejich cílem je přitahovat pozornost široké veřejnosti, což se politickým konfliktům daří. Izraelsko-palestinský konflikt není výjimkou, protože v lidech vyvolává silné emoce. Média se často stávají součástí konfliktu, protože ovlivňují jeho průběh a řešení. Následně jsme zmapovali, jak je mediálně pokryt izraelsko-palestinský konflikt v zahraničních, ale i v českých médiích mimo články, které byly analyzovány. Studie Roberta L. Handleyho (2009) o mediálním pokrytí útoku Barucha Goldsteina v roce 1994 zjistila, že americké deníky *The New York Times* a *The Washington Post* dávaly více prostoru izraelskému pohledu než palestinskému. Goldstein byl prezentován jako „extremista“ a „duševně chorý“ kvůli násilí, jež na izraelském lidu páchá Palestina, čímž byly jeho činy omluveny. Z článku El-Kurda (2021)

vyznělo, že média se o konflikt zajímají jen do té doby, dokud dochází k válečným zločinům, pak už o situaci ztratí zájem, přestože například blokáda a násilí v Gaze pokračuje dál. V českém diskurzu probíhají analýzy reprezentace izraelsko-palestinského konfliktu převážně ve vysokoškolských pracích. Rigorózní práce Kristíny Luskové (2013), která analyzovala články z *Mladé fronty dnes* a *Práva* o libanonské válce a válce v Gaze, odhalila pět nejčastěji používaných rámců, které komentují konflikt na Blízkém východě. Výsledky ukázaly převahu izraelské perspektivy.

V metodologii jsme stanovili výzkumný problém – média často určité situace rámuji do svých nejčastěji používaných rámců, používají nástroje, kterými zdůrazňují nebo naopak upozadují fakta nebo kontext a dávají prostor různým aktérům nebo tématům či situacím. Dále jsme si vytyčili výzkumný cíl a výzkumné otázky, na které budeme v závěru odpovídat. Představili jsme zdroje dat – platformy A2larm a Respekt. Prezentovali jsme, jak o sobě píšou oni sami, jak jiní anebo jakými tématy se zabývají, protože to bylo následným vodítkem k určení hypotéz. Dále jsme popsali, jakým způsobem jsme sbírali data potřebná k analýze a jaké období jsme si pro to vytyčili. Z celkového počtu 70 článků převažuje vzorek periodika Respekt, ze kterého jsme použili 37 článků, z deníku A2larm 33. Na konci metodologické části jsme představili kritickou diskurzivní analýzu, využívanou během této bakalářské práce.

Analytická část již pracovala s články, které jsme pro ni zvolili. K jejich rozřazení a popsání, čeho se celé články týkají a co se skrývá v jejich obsahu, jsme použili kódování. Samotná analýza byla rozdělena do tří základních bloků: tematické rámce, hlasy v médiích a diskurzivní strategie. Po nastudování všech relevantních článků vykrytalizovaly tři základní rámce, které se objevovaly v obou médiích nejčastěji. Byly jimi rámec historický, humanitární a politický. V navazujícím bloku jsme se zaměřili na zastoupení různých hlasů v médiích. Jinými slovy, zkoumali jsme, kdo dostal prostor v člancích, ať už to byli představitelé států, oběti nebo organizace, které pořádaly podpůrné akce či demonstrace. Následovala část nazvaná „Diskurzivní strategie – emocionální apel“, protože právě tato strategie se v člancích o činech, při kterých umírají lidé a dochází v nich k různým humanitárním krizím, objevuje nejčastěji.

První výzkumná otázka zněla: *Jaké rámce se nejčastěji objevují v periodiku A2larm a jaký rámec převládá?* Doplněná o hypotézu: *Domnívám se, že v A2larmu bude převládat humanitární rámec.*

U této otázky jsme se snažili identifikovat rámce v deníku A2larm, ve kterých se články nejčastěji nacházejí. Analyzovali jsme dohromady 33 článků a tyto rámce jsme nejčastěji interpretovali pomocí citací nebo parafrází. Zprvu zmíníme humanitární rámec, protože je v článcích zastoupen nejvíce. U *humanitárního rámce* články popisovaly převážně utrpení obyvatel, které demonstrují čísla: 1200 mrtvých, 2400 raněných a přes 150 zajatých obyvatel Gazy, kteří se nemají jak z okupovaného území dostat, dále 284 osadnických útoků na Palestince, které zaznamenal Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí při OSN anebo výpadky signálu. Humanitární rámec se také objevuje v článcích, které pojednávají o Světové zdravotnické organizaci, která varuje přes nárůstem onemocnění a úmrtí, pokud se nezlepší přísun léků, potravin a čisté vody. Spadá sem také vyjádření OSN o Izraeli, který se nejspíš dopouští válečných zločinů nebo vydání předběžného rozhodnutí Mezinárodního soudního dvoru o tom, že Izrael páchá genocidu, dále informace o nedostatku potravin nebo o tom, že lidé v Gaze nejedli celý den minimálně desetkrát z třiceti dnů. Spadá sem také shazování balíčků humanitární pomoci ze vzduchu, neumožnění lékařů dostat se do zasažených oblastí, útok na nemocnici al-Aksá nebo snaha vytvořit sbírku na podporu obětí v Gaze. Články z A2larmu, které spadají pod *historický rámec* obsahovaly informace o islamistickém hnutí, jež „bylo oficiálně založeno roku 1987 (...) a prezentovalo se jako alternativa k nacionalisticko-sekulárním hnutím“, dále o kompletním převzetí moci Hamásem v roce 2007, kdy byla na Gazu uvalena izraelsko-egyptská blokáda nebo o tom, že se načasování nynějšího konfliktu spojuje s připomínkou 50 let od vypuknutí Jomkipurské války. Články obsahují také informace o mírovém procesu z Osla, kdy OOP uznalo stát Izrael, kdežto Izrael neuznal právo na existenci státu Palestina, což vysvětluje, proč Palestina stále není samostatný stát. Dále také o datování vzniku česko-izraelských vztahů, které má kořeny až u T.G. Masaryka, avšak tento fakt není přesný, protože prezident Masaryk se zajímal o celé dějiny Blízkého východu. Také o pojednávají o rozjitřenosti celého blízkovýchodního regionu a nedávném iránském raketovém útoku na Izrael, který nepamatuje útok od státu, se kterým není ve válce, od roku 1991. Informace jsou také o důvodu zvolení Hamásu do čela, ke kterému došlo již před osmnácti lety, kdy ještě většina obyvatel nebyla na světě. *Politický rámec* prezentoval například články s kritikou bezmezné podpory České republiky Izraeli, o nepodpoření návrhu na příměří v Gaze Českou

republikou, vyjádření Černochové směrem k OSN, že by ČR měla odejít z této organizace po hlasování o příměří mezi Hamásem a Izraelem nebo o tom, že organizace Charita ČR oslovila ministerstvo o poskytnutí prostředků na humanitární pomoc, a nikdy nedostala odpověď. Dále nepochopení postoje ČR k Izraeli ze strany Nezávislé iniciativy nebo připodobnění států k ČR, které zastávají podobná východiska ohledně návrhu na příměří v Gaze, jako je třeba Maďarsko. Dále nařízení Mezinárodního soudního dvoru o zastavení veškeré genocidní akce nebo spojení útoku Íránu na Izrael s útokem v Gaze a rovněž kvůli stupňujícímu se násilí mezi zeměmi Blízkého východu. V neposlední řadě prezentování útoku Íránu na Izrael v českém mediálním diskurzu jako „vítězství pro Izrael“.

Přestože všechny rámce byly v podobném zastoupení, v člancích na platformě A2Iarm převažoval humanitární. Humanitární rámec byl rozpoznán u 13 článků, historický u 10 a politický u 9. První hypotéza se tedy potvrdila.

Druhá výzkumná otázka zněla: *Jaké rámce se nejčastěji objevují v periodiku Respekt a jaký rámec převládá?* Doplněná o hypotézu: *Domnívám se, že v Respektu bude převládat politický rámec.*

Nejdříve zmíníme rámec, který byl zastoupen nejvíce. Byl to *rámec politický*, který obsahoval informace o tom, že vliv na Blízký východ může mít i postup Washingtonu nebo o okamžitém zapojení USA do konfliktu a jeho podpora Izraeli spolu s varováním, aby se Izrael nenechal ovládnout hněvem a neopakoval jeho chyby z odvetné akce po 11. září. Dále o přiklonění se amerického prezidenta Bidena na stranu Izraele při útoku na nemocnici v Gaze, ke které se ani jedna strana nepřihlásila, o snaze Bidena diplomaticky podporovat Izrael, zároveň komunikovat s palestinskou samosprávou nebo o možné roli Kataru jako prostředníka při řešení konfliktu. Dále sem spadá i článek, který obsahuje zmínku o Egyptu, který zpřístupnil hraniční přechod Rafáh, o přiklonění se americké vlády k tomu, aby území Gazy přezvala Palestinská samospráva, o začínajících neshodách mezi USA a Izraelem nebo o tlaku na USA, aby poskytl reálný výhled na budoucí mírová řešení ve formě dvou samostatných států. Patří sem i kritika představitelů izraelské armády vůči Netanjahuově válečné strategii nebo vydání žádosti o zatykač Mezinárodním trestním soudem na představitele Hamásu i Izraele (např. Netanjahua). U *historického rámce* se zmiňují informace o tom, že je to už pátý konflikt za posledních patnáct let, dále o nečekané změně, kterou Hamás od svého vzniku prošel – vytvořil radikální křídlo a začal bojovat proti Izraeli nebo o tom, že po útoku Hamásu tuto situaci přirovnávají k útoku teroristů na izraelskou

rodinu v roce 1979. Dále sem spadá odvetný útok Izraele, který nebyl prvním vstupem na území Gazy, poprvé k němu došlo v roce 2009 a následně v roce 2014. Také informace o minulém útok Izraele proti OOP, což vyvolalo v brutální vlnu násilí, o přirovnání odvetné akce Izraele k odvetné válce USA proti al-Káidě a Talibánu a následný apel amerického prezidenta Bidena, aby se Izrael nedopustil stejné chyby. Pod *humanitární rámec* spadaly články, které obsahovaly informace o přezkoumání podpory, která míří do Gazy evropskou komisí, svědectví o činech na civilistech a na infrastruktuře v Gaze jako jsou: děti zavřené v kurnících, mrtvá těla vláčená ulicemi, zničené školy, kostely nebo mešity. Zmíněné je také izraelské nařízení o vyklizení severní poloviny pásma, které však prakticky nejde opustit, prohlášení amerického ministra zahraničí o snaze vypracovat plán s Izraelem o distribuci pomoci a také útok izraelské armády na uprchlický tábor. Dále tvrzení autora Respektu, že Hamás využívá utrpení civilistů jako štít a zbraň, shození 10 000 bomb na Gazu, kde stále zůstává velké množství obyvatel, blokování humanitární pomoci nebo snaha pomoc od organizace World Central Kitchen.

Dominantním rámcem v Respektu byl rámec politický. Vyskytoval se u 23 článků, humanitární u 10 a historický u 8. Druhá hypotéza byla tedy potvrzena. Politický rámec se vyskytoval v nejvíce analyzovaných článcích.

Třetí výzkumná otázka zněla: *Jakým aktérům a konkrétním událostem či tématům je dán v A2larmu největší prostor?*

Největší prostor získaly propalestinské demonstrace. Zmiňované byly ve čtyřech článcích, ať už to byla demonstrace před budovou Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy, nebo protestní akce pod záštitou kolektivu Prague 4 Palestine Youth, který se staví za práva Palestinců a byl zmíněn třikrát. Dále se hovořilo o propalestinských demonstracích, které probíhaly na půdě amerických škol a univerzitních kampusů. Prostor dostali také odborníci na Blízký východ Tureček, Daniel či Čejka nebo umělci apelující za ukončení konfliktu. Žádným proizraelským protestním akcím nebyl v článcích věnován prostor.

Čtvrtá výzkumná otázka zněla: *Jakým aktérům a konkrétním událostem či tématům je dán v Respektu největší prostor?*

Největší prostor dostaly dva protesty na Kolumbijské univerzitě, kde se vytvořily dvě skupiny protestujících. Jedna z nich byla propalestinská a druhá proizraelská, která byla charakterizována jako poklidnější. Dále dvě svědectví lidí ze zasažených oblastí či lidí, kteří

se situací cítí ohroženi – berlínští Židé a jeden ze zakladatelů izraelského kibucu Cohen, jemuž byla během útoku unesena sestra. Prostor odpovědět na dotazy ohledně izraelsko-palestinského konfliktu měli i dva představitelé České republiky – ministr Lipavský nebo prezident Petr Pavel. Ke konfliktu se vyjádřil i odborník na Blízký východ Marek Čejka. Nebyla zmíněna žádná propalestinská demonstrace.

Pátá a zároveň poslední výzkumná otázka zněla: *Jaké diskurzivní strategie používá A2larm a Respekt pro informování o událostech?*

Jak A2larm, tak i Respekt nejčastěji pro informování o událostech používají emocionální apel a v této kategorii se jejich způsoby neliší. Emocionální apel se vyskytuje jak v obsahu článků v podobě označení války jako „bestiálního masakru“, tak i v titulcích samotných článků: „V sutinách a bez naděje“. Emocionální apel je způsob, kterým se snaží autoři ovlivnit publikum a vyvolat v něm silné emoce, jako je hněv, strach, soucit nebo naděje. Nejčastěji se tak děje přes svědectví obětí či jejich blízkých nebo přímo skrze explicitní vyjádření, jaké činy se v zasažených oblastech odehrávají, např. „padají jim na hlavu bomby“.

Mezi články A2larmu také dost často nacházíme snahu apelovat na morální hodnoty: „sebepojetí Čechů vykazuje značnou míru naivity, kombinované se šovinismem a dětinským přesvědčením, že každý konflikt lze interpretovat jako souboj dobra se zlem. Češi se pochopitelně vidí vždy na straně dobra“. Tato skrytá výzva podněcuje jedince víc se nad situací zamyslet, zvážit, jestli opravdu jen slepě nenásleduje ostatní a může v něm vyvolat jisté morální postoje. Často se v článcích A2larmu najdou i hyperboly – části, které určitý prvek zdůrazní a záměrně jeho vyjádření přežene: „brutální smrt“, nebo „děsivé trauma“. Tento přístup znovu může vést k podněcení emocí a ovlivnit veřejné mínění.

Respekt používá také mnoho emocionálně nabitých charakteristik, které ve čtenáři rezonují: „šokující a neuvěřitelně brutální“ útok, „mrtvá těla demonstrativně vláčená (...)“ nebo „od mučení, znásilňování a vraždění Hamásu (...)“. Emocionální apel může být také spojen s informacemi o začínajícím hladomoru: „dvě třetiny tamních rodin zůstávají nejméně deset dní v měsíci úplně bez jakýchkoli potravin (...)“. Tyto zprávy přinutí čtenáře vcítit se do obětí. Během analýzy bylo zaznamenáno, že převážně platforma Respekt při vytváření některých titulků využívá jak emocionální náboj, tak priming neboli „vypíchnutí“ (lze nalézt v kapitole Mediální diskurz – framing a priming) často té nejpodstatnější

informace z celého článku. Mnoho titulků jsou krátké a úderné, což je běžná strategie v novinářské praxi. Má za cíl vyvolat silnou emocionální reakci. Používají výrazy jako „strach“, „bez naděje“, „bezprecedentnost“ což může čtenáře rychle zaujmout a vzbudit v nich zájem o přečtení celého článku. Některé titulky kladou otázky nebo používají záhadné formulace: „Má to být důvod k pohoršení? „Dalo se to čekat“), čímž stimulují čtenářovu zvědavost a potřebu získat více podrobností.

I A2larm už v titulcích často cílí na emoce. Jejich titulky jsou však delší, obsáhlejší. Přestože se také snaží zdůraznit nejdůležitější informaci z článku, v jejich titulcích je však převážně zmíněný aktér nebo daná situace a čtenář tak dostane daleko více indicií. Může tím ale o článek ztratit zájem. Článek A2larmu „Největší krize za posledních padesát let. Hamás rozpoutal válku s Izraelem“ pojednává o tom stejném jako článek z Respektu „Dalo se to čekat“, avšak strategie výběru titulku byla rozdílná. Z nadpisu A2larmu má čtenář docela jasnou představu, co se v článku dozví, kdežto nadpis Respektu podněcuje čtenářovu zvědavost a zprvu neví, co by mohl v článku nalézt. U A2larmu však Nadační fond nezávislé žurnalistiky chválil přiměřenost poutavých titulků, které čtenáře podněcují k rozkliknutí za účelem senzace, lze nalézt v kapitole Zdroje dat.

Shrneme-li všechny dosavadní zjištění z analytické části, vyplyne nám, že médium A2larm tento konflikt rámuje především do humanitárního rámce více než do politického nebo historického. I přes to mají všechny tři rámce v tomto deníku velké zastoupení. Ve svých článcích dává A2larm nejčastěji prostor demonstracím na podporu Palestiny, skupině Prague 4 Palestine Youth nebo odborníkům na Blízký východ. K vyjádření informací často využívá emocionální apel, který se nachází již v titulcích článků. Dále články často používají morální apel, kterým chtějí cílit na jedince a vyvolat v něm pocit viny. Periodikum Respekt izraelsko-palestinský konflikt rámcuje nejčastěji do politického rámce, nejmenší zastoupení má rámeček historický. Prostor pro vyjádření dostávají hlavně demonstrace na amerických školách, kde se objevují skupiny jak proizraelských, tak propalestinských studentů. Přestože v centru Prahy probíhaly okázalé propalestinské demonstrace, kdy si aktivisté dokonce lehli na zem a několik minut tak zůstali, Respekt o těchto protestních akcích nevydal jediný článek (za sledované období). Nejčastěji používanou diskurzivní strategií u periodika Respekt je také emocionální apel. Titulky článků jsou často velmi krátké a úderné, čímž vyvolávají čtenářovu zvědavost.

Největší rozdíl mezi A2larmem a Respektem v tematických rámcích byl analýzou odhalen u rámce politického. Články A2larmu se nejčastěji zabíraly přístupem České republiky a jejího zásahu do konfliktu. Pojednávaly o její bezmezná podpora Izraeli, ale také o hlasování ČR proti rezoluci vyzývající k příměří na Blízkém východě, o protipalestinském vyjádření ministryně obrany Černochové nebo o snaze Charity ČR zprostředkovat humanitární pomoc do Gazy u ministerstva, na kterou však nikdy nepřišla odpověď. Respekt se naopak ve vztahu k izraelsko-palestinskému konfliktu zajímal o zásahy druhých stran, především USA. V článcích zaznívá, že USA byl mezi prvními, kdo do konfliktu zasáhl a vyjádřil Izraeli podporu, varování USA před odvetnou akcí, která by mohla dopadnout jak odvetný útok USA po 11. září, Bidenova podpora i po zásahu nemocnice v Gaze, ke které se nikdo nepřihlásil nebo tlak na USA, aby poskytl reálný výhled na budoucí mírová řešení ve formě dvou samostatných států. Je zde vidět patrný zájem Respektu zabývat se spíše zásahy a vztahy USA k Izraeli, kdyžto A2larm mapuje více domácí prostředí.

Tato bakalářská práce se zabývala reprezentací izraelsko-palestinského konfliktu v českých médiích a v návaznosti na ni by bylo zajímavé dále zkoumat, jak se tento konflikt prezentuje v různých typech médií, například v tradičních tištěných médiích versus digitálních médiích nebo na sociálních sítích. Také by stálo za to prozkoumat, jaký vliv mají různé mediální reprezentace na veřejné mínění a postoje v České republice.

Seznam použité literatury

BENFORD, Robert a SNOW, David. *Framing Processes and Social Movements: An Overview and Assessment*. Online. Annual Review of Sociology, 2000, 26, 611-639.

10.1146/annurev.soc.26.1.611. ISBN: 9781315264547. Dostupné z:

https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/850774/mod_resource/content/1/snow%20framing.pdf.

[cit. 2023-06-15].

ČEJKA, Marek. *Izrael a Palestina: proč vznikl a kam směřuje klíčový blízkovýchodní konflikt*. 5. aktualizované vydání. Brno: Books & Pipes, 2022. ISBN 978-80-7485-254-1.

ČEJKA, Marek. *Judaismus a politika v Izraeli*. Vyd. 3., rozš. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-39-8.

Deník Alarm. Nadační fond nezávislé žurnalistiky. Online. [cit. 2024-06-01]. Dostupné z:

<https://www.nfnz.cz/rating/web/denik-alarm/>

EL-KURD, Mohammed. *Let's Talk About How the Media Covers Gaza*. Online. 2021-12-

29. ISSN: 0027-8378. Dostupné z: [https://www.thenation.com/article/world/media-gaza-](https://www.thenation.com/article/world/media-gaza-palestine/)

[palestine/](https://www.thenation.com/article/world/media-gaza-palestine/). [cit. 2024-06-27]

FAIRCLOUGH, Norman. *Analysing Discourse. Textual analysis for social research*.

[Online]. Taylor & Francis e-Library, 2003. ISBN 0-203-69707-3. Dostupné z:

https://www.academia.edu/35150783/_Norman_Fairclough_Analysing_discourse_textual_R

[EAL?sm=b](https://www.academia.edu/35150783/_Norman_Fairclough_Analysing_discourse_textual_R). [cit. 2024-06-16]

FINKELSTEIN, N. G. *Image and Reality of the Israel-Palestine Conflict*. London: Verso,

2003. ISBN 978-1-85984-442-7

GILBOA, Eytan. *Media and international conflict*. The Sage handbook of conflict communication: Integrating theory, research, and practice. Online. 2006. s. 596-626. ISBN:

0761930450. Dostupné z: [https://www.researchgate.net/profile/Eytan - Gilboa/publication](https://www.researchgate.net/profile/Eytan-Gilboa/publication/292661930_Media_and_international_conflict/links/5fa59cf992851cc2869cc9fd/Media-and-international-conflict.pdf)

[/292661930_Media_and_international_conflict/links/5fa59cf992851cc2869cc9fd/Media-](https://www.researchgate.net/profile/Eytan-Gilboa/publication/292661930_Media_and_international_conflict/links/5fa59cf992851cc2869cc9fd/Media-and-international-conflict.pdf)

[and-international-conflict.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Eytan-Gilboa/publication/292661930_Media_and_international_conflict/links/5fa59cf992851cc2869cc9fd/Media-and-international-conflict.pdf). [cit. 2024-05-21]

HANDLEY, R. L. *The conflicting israeli-terrorist image*. *Journalism Practice*, 3(3), 251–267. Online. University of Florida: 2009. doi:10.1080/17512780902798711. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/240537610_THE_CONFLICTING_ISRAELI-TERRORIST_IMAGE. [cit. 2024-05-22]

CHAPMAN, Colin. *Čí je země zaslíbená?: pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci*. *Ypsilon (Volvox Globator)*. Praha: Volvox Globator, 2003. ISBN 80-7207-507-1.

JEŽEK, Vlastimil a JIRÁK, Jan. *Média a my. Management umění – umění managementu*. V Praze: Akademie múzických umění, 2014. ISBN 978-80-7331-304-3.

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-466-3.

JIRÁK, Jan a KÖPPLOVÁ, Barbara. *Média a společnost*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-287-4.

KALHOUSOVÁ, Irena. *Relations between Israel and the Czech Republic: From sentiment to pragmatism*. Online. *Strategic Assessment*: 2015, 18.3: 93- 104. Dostupné z: [https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/systemfiles/adkan18_3ENG%20\(4\)_Kalhousova.pdf](https://www.inss.org.il/he/wp-content/uploads/sites/2/systemfiles/adkan18_3ENG%20(4)_Kalhousova.pdf). [cit. 2024-06-09]

KOUBSKÝ, Petr. *Izrael a Palestina. Dvacet tisíc slov, díky nimž pochopíte konflikt, který nemá obdobu*. Online. *DeníkN*. 31. 10. 2023. Dostupné z: <https://denikn.cz/1264482/partie-kde-se-hraji-uz-jen-vynucene-tahy-v-cem-spociva-nestesti-izraele-s-netanyahuem-v-cele/?ref=inc#?ref=menu>. [citováno 2023-06-03].

LUHMANN, Niklas. *Realita masmédií. XXI. století*. Praha: Academia, 2014. ISBN 978-80-200-2333-9.

LUSKOVÁ, Kristína. *Rámcování konfliktu na Blízkém východě českými deníky*. Rigorózní práce, Vlastimil NEČAS (vedoucí práce). Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd,

Katedra mediálních studií, 2013. Dostupné z:

<https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/56562>. [cit. 2024-06-02]

MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.

NEWMAN, Nic. *Overview and key findings of the 2022 Digital News Report*. Online. Reuters Institute. 2022. Dostupné z: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/digital-news-report/2022/dnr-executive-summary>. [cit. 2024-06-20]

Deník Alarm. *O nás*. Online. [cit. 2024-06-01]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/o-nas/>

OPATRŇÝ, Marek. Konflikt v Gaze musí být co nejdříve ukončen, shodl se Pavel s jordánským králem. *ČTK*. Online. Praha: ČTK, 2024. [cit. 2024-05-20]. ISSN: 1213-5003. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/2525015>)

PHILO, Greg, BERRY Mike. *Bad News From Israel*. Online. Pluto press: 2004. ISBN: 9780745320618. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/45243578_Bad_News_from_Israel. [cit. 2024-06-01]

PUDDEPHATT, Andrew. *Voices of War: Conflict and the Role of the Media*. Online. International Media Support: 2006. ISBN 9788798950264. Dostupné z <https://www.mediasupport.org/wp-content/uploads/2012/11/ims-voices-of-war-2006.pdf>. [cit. 2024-05-28]

REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-926-7.

Nadační fond nezávislé žurnalistiky. *Respekt*. Online. [cit. 2024-06-01]. Dostupné z: <https://www.nfnz.cz/rating/web/respekt/>

Nadační fond nezávislé žurnalistiky. *Deník Alarm*. Online. [cit. 2024-06-01]. Dostupné z: <https://www.nfnz.cz/rating/web/denik-alarm/>

Respekt Media a.s. *Respekt*. Online. Dostupné z: <https://www.respekt.cz>. [cit. 2024-06-01]

SAID, E. W. *The Question of Palestine*. New York: Vintage Books, 1992. ISBN 978-0-679-73988-3.

SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2884-4.

ŠLECHTA, Vít. *Respekt a Reflex: Jin a jang české pravice*. Online. ODS region Liberec. 2015. Dostupné z: <http://www.odsregionliberec.cz/clanek/respekt-a-reflex-jin-jang-ceske-pravice/>. [cit. 2024-06-20]

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-096-8.

VAN DIJK, Teun A. *Critical discourse analysis. The handbook of discourse analysis*. Online. John Wiley & Sons: 2015. ISBN 978-0-470-67074-3. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/9781118584194.ch22>. [cit. 2024-06-17]

VLADISAVLJEVIĆ, N. *Media framing of political conflict: A review of the literature*. Online. Working Paper. MeCoDEM, 2015. ISSN 2057-4002 Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/277403394_Media_framing_of_political_conflict_A_review_of_the_literature [cit. 2024-06-03]

WOLFSFELD, Gadi. *Media and political conflict: News from the Middle East*. Online. Cambridge university Press, 1997. DOI:10.1111/j.1949-3606.2001.tb00425.x. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/264666244_Media_and_Political_Conflict_News_From_The_Middle_East_Gadi_Wolfeld. [cit. 2024-06-20]

Přílohy

Příloha 1: Seznam všech analyzovaných článků

- [1] Největší krize za posledních padesát let. Hamás rozpoutal válku s Izraelem/A2larm.cz/12. 10. 2023/Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/10/nejvetsi-krize-za-poslednich-padesat-let-hamas-rozpoutal-valku-s-izraelem/>
- [2] „Viděli jsme ozbrojenou rabující lůzu. Psychologický dopad na Izrael bude obrovský,“ říká analytik Tureček/A2larm.cz/12.10.2023/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/10/videli-jsme-ozbrojenou-rabujici-luzu-psychologiccky-dopad-na-izrael-bude-obrovsky-rika-analytik-turecek/>
- [3] Co bude, až Hamás nebude? Proč je bezpečnost Izraele neoddelitelná od řešení palestinské státnosti/A2larm.cz/25.10.2023/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/10/co-bude-az-hamas-nebude-aneb-proc-je-bezpecnost-izraele-neoddelitelna-od-reseni-palestinske-statnosti/>
- [4] Vykoreněné olivové háje a osadnické milice. Napětí na Západním břehu se stupňuje/A2larm.cz/13.12.2023/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/12/vykorenene-olivove-haje-a-osadnicke-milice-napeti-na-zapadnim-brehu-se-stupnuje/>
- [5] České mýty o konfliktu mezi Izraelem a Hamásem/A2larm.cz/ 2.3. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/03/ceske-myty-o-konfliktu-mezi-izraelem-a-hamase/>
- [6] Můžeme nazývat člověka, který hájí Izrael, xenofobem či dokonce rasistou?/A2larm.cz/28.3.2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/03/islamofobie-gaza-a-izrael/>
- [7] Lze se stále vyhnout „velké válce“? Poslední výměna útoků mezi Íránem a Izraelem dostává Blízký východ na okraj propasti/ A2larm.cz/16. 4. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/04/lze-se-stale-vyhnut-velke-valce-posledni-vymena-utoku-mezi-iranem-a-izraelem-dostava-blizky-vychod-na-okraj-propasti/>
- [8] Člověk v tísní vyhlásil sbírku na pomoc dětem. Neuvěříte, co se stalo/ A2larm.cz/ 2. 5. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/05/clovek-v-tisni-vyhlasil-sbirku-na-pomoc-detem-neuverite-co-se-stalo/>
- [9] To, jak bude pokračovat válka v Izraeli, se týká náš všech/A2larm.cz/16. 10. 2023/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/10/to-jak-bude-pokracovat-valka-v-izraeli-se-tyka-nas-vsech/>
- [10] Od židovské demokracie k židovské etnokrácii. Izrael, globální Jih a my/A2larm.cz/18. 11. 2023/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/11/od-zidovske-demokracie-k-zidovske-etnokrácii-izrael-globalni-jih-a-my/>
- [11] Předběžné rozhodnutí Mezinárodního soudního dvoru je průlomové. Je ale dostačující?/A2larm.cz/ 1.2. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/02/predbezne-rozhodnuti-mezinarodniho-soudniho-dvoru-je-prulomove-je-ale-dostacujici/>
- [12] Podle OSN používá Izrael hladovění jako válečnou zbraň proti civilistům/A2larm.cz/ 20. 3. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/03/podle-osn-pouziva-izrael-hladoveni-jako-valecnou-zbran-proti-civilistum/>
- [13] „Izrael musí přestat blokovat humanitární pomoc,“ zaznělo na setkání humanitárních organizací/ A2larm.cz/ 27. 4. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/04/izrael-musi-prestat-blokovat-humanitarni-pomoc-zaznelo-na-setkani-humanitarnich-organizaci/>
- [14] Mají Palestinky a Palestinci v české mediální a politické realitě Tvář?/ A2larm.cz/ 7. 5. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/05/maji-palestinky-a-palestinci-v-ceske-medialni-a-politicke-realite-tvar/>
- [15] Český postoj k válce v Izraeli a Gaze je morálním i politickým selháním/A2larm.cz/ 7. 2. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/02/cesky-postoj-k-valce-v-izraeli-a-gaze-je-moralnim-i-politickym-selhanim/>

- [16] Kromě OSN musíme vystoupit také z EU a NATO. Zbude nám jen Svaz zahrádkářů/ A2larm.cz/ 1. 11. 2023/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2023/11/krome-osn-musime-vystoupit-take-z-eu-a-nato-zbude-nam-jen-svaz-zahradkaru/>
- [17] „Naší povinností je předcházet genocidě.“ Nezávislá iniciativa chce změnu v českém přístupu k vojenské operaci v Gaze/ A2larm.cz/ 9. 2. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/02/nasi-povinnosti-je-predchazet-genocide-nezavisla-iniciativa-chce-zmenu-v-ceskem-pristupu-k-vojenske-operaci-v-gaze/>
- [18] Postoj k válce v Gaze podryvá kredibilitu zahraniční politiky Západu, říká analytik Jan Daniel/ A2larm.cz/ 10. 2. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/02/postoj-k-valce-v-gaze-podryva-kredibilitu-zahranicni-politiky-zapadu-rika-analytik-jan-daniel/>
- [19] Německá ministryně kultury prý tleskala na Berlinale pouze izraelskému tvůrci, palestinskému nikoliv/ A2larm.cz/ 29. 2. 2024/ Dostupné z: <https://a2larm.cz/2024/02/nemecka-ministryne-kultury-pry-tleskala-na-berlinale-pouze-izraelskemu-tvurci-palestinskemu-nikoliv/>
- [20] Hamás není šachová figurka Íránu a nedá se fyzicky zničit/ Respekt.cz/ 9. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/rozhovor/hamas-neni-sachova-figurka-iranu>
- [21] Zúčtování: Izrael se musí nejdřív vyrovnat se svými nepřáteli a potom se selháním vlastní vlády/ Respekt.cz/ 11. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/kontext/zuctovani-izrael-se-musi-nejdriv-vyrovnat-se-svymi-neprateli-a-potom-se-selhanim-vlastni-vlady>
- [22] Izrael v úzkých/ Respekt.cz/ 14. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/42/izrael-v-uzkych>
- [23] Půjdem velmi agresivně/ Respekt.cz/ 14. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/42/pujdem-velmi-agresivne>
- [24] Nedopustit, aby krize zhnisala/ Respekt.cz/ 21. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/43/nedopustit-aby-krize-zhnisala>
- [25] Předtucha na základě zkušeností/ Respekt.cz/ 4. 11. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/45/predtucha-na-zaklade-zkusenosti>
- [26] Židé se zase bojí/ Respekt.cz/ 4. 11. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/45/zide-se-zase-boji>
- [27] Pomáhat lidem v Gaze? Má to být důvod k pohoršení?/ Respekt.cz/ 30. 4. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/komentare/pomahat-lidem-v-gaze-ma-to-byt-duvod-k-pohorseni>
- [28] Unijní pomoc Palestincům: Přezkoumat, kam proudí, ale neuplatňovat kolektivní vinu/ Respekt.cz/ 10. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/newsletter/evropska-pomoc-palestincum-prezkoumat-kam-proudi-ale-neuplatnovat-kolektivni-vinu>
- [29] Dalo se to čekat. /Respekt.cz/ 14. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/42/dalo-se-to-cekat>
- [30] Česká diplomacie zaujala svojí rychlou podpůrnou akcí pro napadený Izrael/ Respekt.cz/ 14. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/42/ceska-diplomacie-zaujala-svoji-rychlou-podpurnou-akci-pro-napadeny-izrael>
- [31] Hamás a Izrael se navzájem viní z útoku na nemocnici v Gaze, při kterém zemřelo 500 lidí/ Respekt.cz/ 18. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/kontext/hamas-a-izrael-se-navzajem-vini-z-utoku-na-nemocnici-v-gaze-pri-kterem-zemrelo-500-lidi>
- [32] Smrt jako zbraň/ Respekt.cz/ 21. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/43/smrt-jako-zbran>
- [33] Ofenziva v plném proudu/ Respekt.cz/ 4. 11. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/45/ofenziva-v-plnem-proudu>
- [34] V sutinách a bez naděje/ Respekt.cz/ 11. 11. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/46/v-sutinach-a-bez-nadeje>

- [35] Aby Izrael jednou nelitoval/ Respekt.cz/ 13. 1. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/3/aby-izrael-jednou-nelitoval>
- [36] V Pásmu Gazy hrozí podle OSN hladomor. Humanitární situace je bezprecedentní/ Respekt.cz/ 19. 3. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/podcasty/v-pasmu-gazy-hrozi-podle-osn-hladomor-humanitarni-situace-je-bezprecedentni>
- [37] Nebezpečná brutalizace/ Respekt.cz/ 31. 3. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/14/nebezpecna-brutalizace>
- [38] Gaza: utrpení civilistů, nebo hlad nepřátel? / Respekt.cz/ 4. 4. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/15/gaza-utrpeni-civilistu-nebo-hlad-neprateel>
- [39] Chce být Hamás palestinským lídrem, nebo je vše součástí geopolitické hry Íránu? Respekt.cz/ 8. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/kontext/co-vlastne-hamas-chce-proc-zautocil-na-izrael-a-jak-to-mohl-izrael-dopustit>
- [40] Pro Izrael, nebo pro Palestinu? Bouře na univerzitních kampusech/ Respekt.cz/ 17. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/newsletter/pro-izrael-nebo-pro-palestinu-bourena-americkykh-univerzitivnich-kampusech>
- [41] Blízký východ musejí vyřešit Američané/ Respekt.cz/ 28. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/44/blizky-vychod-museji-vyresit-american>
- [42] Výrok Černochové může Česku v OSN uškodit při snaze o místo v Radě bezpečnosti/ Respekt.cz/ 4. 11. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/45/vyrok-cernochove-muze-cesku-v-osn-uskodit-pri-snaze-o-misto-v-rade-bezpecnosti>
- [43] Víc než falešný pocit bezpečí/ Respekt.cz/ 11. 11. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/46/vic-nez-falesny-pocit-bezpeci>
- [44] Zmírní Biden utrpení Palestinců v Gaze?/ Respekt.cz/ 14. 11. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/newsletter/zmirni-biden-utrpeni-palestincu-v-gaze>
- [45] Spojené státy a Izrael nevidí budoucnost stejně/ Respekt.cz/ 21. 12. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/komentare/spojene-staty-a-izrael-nevidi-budoucnost-stejne>
- [46] Atentát na předáka Hamásu zvyšuje riziko velkého konfliktu/ Respekt.cz/ 3. 1. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/2/atentat-na-predaka-hamasu-zvysuje-riziko-velkeho-konfliktu>
- [47] Nepřehnali jsme to s podporou Izraele?/ Respekt.cz/ 10. 2. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/7/neprehnali-j sme-to-s-podporou-izraele>
- [48] Noví Arabové/ Respekt.cz/ 10. 3. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/11/novi-arabove>
- [49] Útok Íránu proti Izraeli překročil dosavadní zvyklosti/ Respekt.cz/ 14. 4. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/kontext/utok-iranu-proti-izraeli-prekrocil-dosavadni-zvyklosti>
- [50] Co se Američané naučili v Íráku/ Respekt.cz/ 19. 5. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2024/21/co-se-american-naucili-v-iraku>
- [51] Padni komu padni, v Palestině i v Izraeli/ Respekt.cz/ 21. 5. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/komentare/padni-komu-padni-v-palestine-i-v-izraeli>
- [52] „I pouhá shoda na definici dezinformací a kriminalizace jejich cílené tvorby by byl krok dopředu,“ říká Gregorová/ A2larm.cz/ 27. 11. 2023/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2023/11/i-pouha-shoda-na-definici-dezinformaci-a-kriminalizace-jejich-cilene-tvorby-by-byl-krok-dopredu-rika-gregorova/>
- [53] Vražda Jicchaka Rabina byla politicky nejúspěšnějším atentátem v moderních dějinách,“ říká Marek Čejka/ A2larm.cz/ 19. 1. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/01/vrazda-jicchaka-rabina-byla-politicky-nejuspesnejsim-atentatem-v-modernich-dejinach-rika-marek-cejka/>

- [54] „Nikdy jsem se nebála Araba tolik jako Čecha, když se dozví, že jsem na straně Palestiny,“ říká aktivistka/A2larm.cz/ 19. 3. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/03/nikdy-jsem-se-nebala-araba-tolik-jako-cecha-kdyz-se-do-zvi-ze-jsem-na-strane-palestiny-rika-aktivistka/>
- [55] „Česko platí vraždy dětí!“ Fotoreportáž ze solidární demonstrace s Palestinou/A2larm.cz/ 22. 4. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/04/cesko-plati-vrazdy-deti-fotoreportaz-ze-solidarni-demonstrace-s-palestinou/>
- [56] Přestaňte podporovat izraelské válčení! Američtí studenti žádají stažení univerzitních investic z Izraele/ A2larm.cz/ 4. 5. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/05/prestante-podporovat-izraelske-valceni-americti-studenti-zadaji-stazeni-univerzitnich-investic-z-izraele/>
- [57] Dublinský kampus Trinity College v táborovém obležení studentstva za podporu Palestiny/ A2larm.cz/ 13. 5. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/05/dublinsky-kampus-trinity-college-v-taborovem-oblezeni-studentstva-za-podporu-palestiny/>
- [58] Fotoreport: „K protestu nás přimělo mlčení univerzity.“ Desítky aktivistů a aktivistek demonstrovaly před FHS/A2larm.cz/ 2. 5. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/05/fotoreport-k-protestu-nas-primelo-mlceni-univerzity-desitky-aktivistu-a-aktivistek-demonstrovaly-pred-fhs/>
- [59] Podarí se Tamaře a Tomáši Klusovým uhájit v mediální štvanci právo na soucit?/A2larm.cz/ 27. 3. 2023/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/03/podari-se-tamare-a-tomasi-klusovym-uhajit-v-medialni-stvanici-pravo-na-soucit/>
- [60] Čeští umělci rozvinuli na Andělech transparent s nápisem Artists for ceasefire. Přejí si okamžité příměří v Gaze/A2larm.cz/ 30. 3. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/03/cesti-umelci-rozvinuli-na-andelech-transparent-s-napisem-artists-for-ceasefire-preji-si-okamzite-primeri-v-gaze/>
- [61] „Konec státní genocidy!“ Prahou prošel další pochod solidarity s Palestinou/A2larm.cz/ 24. 3. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/03/konec-statni-genocidy-prahou-prosel-dalsi-pochod-solidarity-s-palestinou/>
- [62] Ministr Lipavský: Lidé musí rozeznat dinosaura od Babiše/Respekt.cz/ 6. 2. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/rozhovor/ministr-lipavsky-lide-musi-rozeznat-dinosaura-od-babise>
- [63] Prezident Pavel: Nemůžeme být donekonečna závislí na Spojených státech/Respekt.cz/ 26. 2. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/rozhovor/prezident-pavel-nemuzeme-byt-donekonecna-zavisli-na-spojenych-statech>
- [64] Zase tu bude zeleň/Respekt.cz/ 14. 10. 2023/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2023/42/zase-tu-bude-zelen>
- [65] Bylo jasné, že po obsazení budovy povolá vedení univerzity policii/Respekt.cz/ 2. 5. 2024/ Dostupné z: <https://www.respekt.cz/rozhovor/bylo-jasne-ze-po-obsazeni-budovy-povola-vedeni-univerzity-policii>
- [66] Přátelství v rozdělené společnosti/A2larm.cz/ 11. 3. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/03/pratelstvi-v-rozdelene-spolecnosti/>
- [67] Fotogalerie: Svou podpurnou demonstraci měly v Praze Izrael i Palestina/ A2larm.cz/ 2. 11. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2023/11/fotogalerie-svou-podpurnou-demonstraci-mely-v-praze-izrael-i-palestina/>
- [68] Proč zavíráme před Gazou oči? Unikátní svědectví Yary Abu Aatayi se do České televize nedostalo/ A2larm.cz/ 20. 10. 2023/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2023/10/proc-zavirame-pred-gazou-oci-unikatni-svedectvi-yary-abu-aatayi-se-do-ceske-televize-nedostalo/>
- [69] Češi, Izrael a pohádkové vidění světa/A2larm.cz/ 15. 4. 2024/ Dostupné z: <https://denikalarm.cz/2024/04/cesi-izrael-a-pohadkove-videni-sveta/>

[70] Komu záleží na Palestincích/ Respekt.cz/ 21. 10. 2023/ Dostupné z:
<https://www.respekt.cz/tydenik/2023/43/komu-zalezi-na-palestincich>